

Kubín

Župa renovuje oravské cestné komunikácie, do prác investovala 2,3 milióna eur

Modernizácia sa zamerala na zosilnenie vozovky a zvýšenie bezpečnosti.
Prebiehala na 24 vybraných úsekoch. V okrese Dolný Kubín opravili 7,8 kilometra ciest.

Syn L. Marka opatruje 30 000 fotografií
Časť z fotografií Oravy, Dolného Kubína, športu,
prírody či fabrik vychádza ako kalendár na rok 2025.

100 rokov od otvorenia Hviezdoslavovej útulne
Vznik chaty na Zadnej polane Choča predstavoval
významný míľnik v rozvoji novodobej turistiky.

ŽSK rekonštruuje cesty II. a III. triedy na Orave za 2,3 mil. eur

Na Orave v týchto dňoch finišuje modernizácia a rekonštrukcia vybraných úsekov ciest II. a III. triedy v celkovej dĺžke takmer 25 kilometrov. Z toho sa v okrese Námestovo opravilo alebo stále opravuje 10,2 kilometra ciest, v okrese Dolný Kubín 7,8 a v okrese Tvrdošín 6,4 kilometra komunikácií.

foto: redakcia

Žilinský samosprávny kraj (ŽSK) takto zrekonštruuje takmer 8% celkovej dĺžky ciest II. a III. triedy, ktoré v regióne Orava spravuje a vlastní. Celková investícia predstavuje 2,3 milióna eur. „Každý rok vyčleňujeme finančné prostriedky na rekonštrukcie mostov a ciest. Každopádne na asfaltovanie je to asi najvyššia čiastka za posledných niekoľko rokov. Išli sme do každého okresu. Spomeniem práve cestu, pri ktorej stojíme a to je Oravská Lesná - Zákamenné, Novot - Zákamenné, v okrese Tvrdošín je to napríklad rekonštrukcia ciest medzi Podbielom a Habovkou. To je taký dlhý úsek, v Zábiedove, Suchá Hora. V okrese Dolný Kubín napríklad cesta smerom na Žaškov, v Mokradi a tak ďalej. Tých úsekov bolo naozaj veľa. Dvadsaťštyri úsekov ciest a neboli to krátke úseky, že 150, 300-metrové, ale išlo sa 700 až 1500 metrov,“ zhrnula predsedníčka ŽSK, Erika Jurinová.

Z vlastného aj z požičaného

Stavebné práce spočívali v zosilnení vozovky a zvýšení bezpečnosti. Modernizácia a rekonštrukcia prebiehala na dvadsiatich štyroch vybraných úsekoch ciest, z toho 7 z nich bolo financovaných prostredníctvom úveru od Slovak Investment Holding vo výške takmer 765-tisíc eur, pričom projekty museli spĺňať podmienky financovania z Integrovaného regionálneho operačného programu. Obnova všetkých úsekov bola rozdelená do troch etáp. „Prvá etapa bola z výhodného úveru zo zostatku eurofondov. Ďalšia etapa bola z vlastných zdrojov. Tretia etapa bola tiež z vlastných zdrojov z ušetrených finančných zdrojov po prvej etape. Opravy prebiehali v roku 2023. Tento rok sme cesty rekonštruovali dva mesiace. Na každú etapu bolo samostatné verejné obstarávanie a aj zhotoviteľia boli dvaja,“ ozrejmila Gabriela Tisoňová, riaditeľka odboru dopravy ŽSK. „Všetky úseky sme vybrali podľa stavebno-technického stavu povrchu vozoviek a podľa jarných prehliadok, ktoré robia každý rok naši technici. Vybrali sme tie najkritickejšie a najnehodovejšie úseky a zaradili ich do rekonštrukcií,“ doplnil Juraj Lazúr, generálny riaditeľ Správy ciest ŽSK.

Na dolnej Orave i v Dolnom Kubíne

V rámci dolnej Oravy opravil Žilinský samosprávny kraj cestu medzi Oravskou Porubou a Gäceľom či medzi Dolným Kubínom a Medzibrodím nad Oravou. „Na dolnej Orave sme realizovali aj úsek v Medzihradnom, úsek na Mokradi. V druhom kole sa bude robiť úsek v Oravskom Podzámku a po kanalizácii sa dokončovala cesta v obci Žaškov,“ ozrejmil Maroš Oršuliak, riaditeľ Správy ciest ŽSK - závod Orava. V týchto dňoch práve finišujú práce na oprave 800-metrového úseku cesty v dolnokubínskej mestskej časti Medzihradné. „Teší ma, že aj ulica Medzihradská bola medzi prioritami a rekonštruuje sa naozaj v nie malej sume. Veľmi si vážim iniciatívu vyššieho územného celku, že tieto naše priority pretavil do reality a my dnes vidíme aj v Dolnom Kubíne aj na celej Orave, že cesty sa rekonštruujú. Verím, že tento trend bude pokračovať ďalej aj do ďalších rokov,“ želá si Peter Jonák, poslanec ŽSK za okres D. Kubín. Jednou z priorit župných poslancov za dolnokubínsky okres je aj rekonštrukcia zdevastovanej cesty medzi Pucovom a Pokryváčom. Na tento úsek sa aktuálne pripravuje projektová dokumentácia, vďaka ktorej by sa župa mohla uchádzať o mimorozpočtové zdroje na jeho mimoriadne nákladnú opravu.

redakcia

Dolnooravská nemocnica bude mať novú centrálnu sterilizáciu

Dolnooravská nemocnica zlepší svoje služby vďaka novej centrálnej sterilizácii za 386-tisíc eur. Rozhodli o tom poslanci župného zastupiteľstva. V nemocnici bežne dochádzalo k poruchám, pretože prístroje boli napojené na starý centrálny rozvod pary.

Tá prúdila 200 metrovým potrubím až do operačnej sály, čím sa jej kvalita zhoršila. „Kľúčová je predovšetkým

čistota prístrojov. Keďže používame prístroje opakovane, musia byť sterilizované. Nechceme pacientovi zaviesť nejakú infekciu,“ vyzdvihol riaditeľ Dolnooravskej nemocnice s poliklinikou, Jozef Mintál. Najprv dosadia nové umývačky a sterilizátory. Pre nemocnicu ide o novú technológiu. Takéto zariadenia potrebujú väčší výkon elektriny, a preto sú súčasťou investície aj nové rozvody. Nemocnica by chcela zrekonštruovať aj kotolňu, no obáva sa, že bude musieť použiť vlastné zdroje. „Náš projekt postúpil do ďalšieho kola. Splnil všetky podmienky a bol úspešný. Avšak realizácia je v nedohľadne. Ak by táto situácia pretrvávala, tak budeme musieť riešiť aj túto investíciu z vlastných zdrojov alebo s pomocou zriaďovateľa,“ skonštatoval Jozef Mintál.

Čiastku naši presunmi financií

„Prostriedky sme získali z vlastných zdrojov rôznymi presunmi tak, aby sme vedeli vyhovieť. Informáciu o potrebe rekon-

štrukcie sme mali asi dva mesiace dozadu. Žiaľ, nestihli sme to do predchádzajúceho zastupiteľstva spracovať. Naozaj sa boríme s nedostatkom financií. Som naozaj veľmi rada, že sme tými presunmi dokázali takúto čiastku nájsť a investovať práve do centrálnej sterilizácie,“ zhodnotila predsedníčka Žilinského samosprávneho kraja, Erika Jurinová. Žilinská županka hovorí, že cíti slabú podporu štátu. Kritizuje záujmy lobistických skupín a nesystémovosť v zdravotníctve. „Je pre mňa nemysliteľné, aby si štát nevedel urobiť poriadok s poisťovňami. Musí vnímať, akú službu dávame vo verejných zariadeniach. Aby ju postavil na jednu úroveň so súkromnými zariadeniami a aby uprednostňoval v platbách súkromné zariadenia,“ odkázala Erika Jurinová. Dolnooravská nemocnica za minulý rok vykonala 4461 operácií a vyše 14 800 hospitalizácií.

redakcia

Nadácia EPH darovala župným nemocniciam ultrasonografy

Zástupcovia štyroch nemocníc a jednej polikliniky v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK) si 23. septembra prevzali nové ultrasonografické prístroje od Nadácie EPH v celkovej hodnote 250-tisíc eur.

Prostredníctvom ultrasonografických prístrojov je možné podrobnejšie a detailnejšie snímať vnútorné časti tela. Jedno z piatich diagnostických zariadení bude slúžiť aj na gynekologickom oddelení DONSP v D. Kubíne. „Situácia v zdra-

votníctve nie je jednoduchá a to sa týka aj našich nemocníc. Neustále vynakladáme a hľadáme zdroje na modernizáciu a prístrojové vybavenie. Bohužiaľ, nevieme sa spoľahnúť na eurofondy a výzvy, preto je pre nás veľmi vzácna každá podpora toho, čo potrebujeme. Ďakujem Nadácii EPH za nákup prístrojov, ktoré zlepšia diagnostiku našich pacientov. Táto podpora je pre nás veľmi dôležitá, lebo je zároveň ocenením práce, ktorú na poli zdravotníctva v kraji robíme,“ vysvetlila predsedníčka ŽSK, Erika Jurinová. Podľa slov predsedu správnej rady Nadácie EPH, Gabriela Beera, je v ich záujme zlepšovanie kvality života v kraji. Výberu prístrojov predchádzala komunikácia s odborom zdravotníctva.

redakcia

Po Brezovci zavádza reguláciu parkovania aj DONSP

Od polovice tohto roka si občania zvykajú na rozšírenie parkovacej politiky. Od júla sa to týka najmä sídliska Brezovec, kde pribudlo regulované parkovanie pre rezidentov a spolplatnené parkovanie pre návštevníkov. Mnohí šoféri sa preto rozhodli najmä večer využívať plochu pri nemocnici.

Ako pripomína riaditeľ Dolnooravskej nemocnice L. Nádaši-Jégého v Dolnom Kubíne, Jozef Mintál, nemocnica dávnejšie vyasfaltovala parkovacie plochy, ktoré dala k dispozícii návštevníkom bezplatne. Neskôr pribudli nové možnosti státia, vrátane prístupu zo strany budovy AXA. Tento bezplatný režim však skončil. Dôvodom sa stalo preplnené nemocničné parkovisko. Svoje autá tam ich majitelia odstavili na noc a vyhlí sa tak spolplatnenému parkovnému na sídlisku vo večerných a nočných hodinách. „Prvého júla pri príchode do práce naši zamestnanci nemali kde zaparkovať,“ spomína J. Mintál. Vedenie nemocnice preto zadné parkoviská určilo výhradne pre zamestnancov nemocnice a iným pracovníkom, ktorí si tam prenajímajú priestory. Bránu si otvoria čítačkou.

Bezplatné prvé dve hodiny?

Nemocnica sa však po dohode s vedením mesta odhodlala aj k regulácii parkovania vo svojej tesnej blízkosti. V októbri

pribudnú rampy a parkovací automat, ktorý prijíma platby mincami, bankovkami aj kartou. Výška parkovného pred nemocnicou ešte nie je v čase uzávierky novín známa. Prvé dve hodiny majú byť úplne zdarma alebo za symbolickú sumu. Vychádzajú tak v ústrety predovšetkým občanom, ktorí prichádzajú za zdravotnou starostlivosťou. Motoristi sa však musia pripraviť na výrazné obmedzenie odstavenia svojich vozidiel pri nemocnici v nočných hodinách. Výška parkovného dramaticky stúpa práve počas nočných hodín od 23.00 hod. do 6.00 hod. Zámeom je, aby sa vodičom neoplatilo nechať vozidlá na noc pri nemocnici – a aby ráno parkovisko slúžilo pacientom, návštevm aj personálu. Pripomeňme, že rezidentské parkovanie na Brezovci platí len večer a v noci. Verejnosti je naďalej k dispozícii parkovanie zdarma na uliciach tohto sídliska v čase od 6.00 hod. do 16.00 hod.

D. Kubín reguluje statickú dopravu na Brezovci od 1.7.2024 kvôli nedostatku parkovacích miest, dovtedajšiemu porušovaniu pravidiel premávky a kolíznym situáciám. Po troch mesiacoch fungovania sa k regulovanému parkovaniu pripojila aj nemocnica. „Nie je to pre nás príjemná záležitosť, ale reagujeme na to, čo sa udialo v rámci parkovacej politiky. Bolo nevyhnutné zaviesť aj tu systém a poriadok. Našou úlohou nie je zarabať na parkovnom, ale dosiahnuť, aby naši zamestnanci aj pacienti mali kde parkovať,“ uzatvára Jozef Mintál.

redakcia

foto: redakcia

Pod cestou na ulici Mierovej bol iba íl, museli ísť 90 cm do zeme

Komplexná rekonštrukcia cesty a prilahlých parkovacích plôch na ulici Mierovej je v plnom prúde. V rozpočte mesta je na viac ako 380 metrov dlhý úsek vyčlenených 489-tisíc eur. Dolnokubínska samospráva si pred rekonštrukciou dala vypracovať diagnostiku podložja, pretože mala podozrenie, že nie je dostatočne únosné.

Vo viacerých úsekoch sa zistilo, že bude treba do neho zasiahnuť viac ako 50 centimetrov a kompletne ho vymeniť. Realita však bola ešte oveľa horšia. „Napriek tomu, že projektant uvažoval na základe diagnostiky s výmenou konštrukčných vrstiev komunikácie a čiastočnej aj podložja do hĺbky 50 centimetrov, po odstránení povrchových vrstiev a konštrukčných vrstiev komunikácie sme zistili, že bola vybudovaná na neúnosných íloch. Tlakovými skúškami bolo preukázané, že podložje je neúnosné a bolo ho treba vymeniť ešte o 40 centimetrov navyš. Toto podložje bolo nahradené štrkovými vrstvami. Až na týchto vrstvách je možné potom vybudovať komplexne novú konštrukciu komunikácie, ktorá bude únosná. Po odkopaní konštrukčných vrstiev však bolo ešte zistené, že dažďová kanalizácia v dĺžke bytového domu 1970 je v zlom technickom stave. Čiže predmetom prác navyš je aj kompletná rekonštrukcia tejto kanalizácie vrátane štyroch vpustí. Čo sa týka odvedenia povrchových vôd, dažďových vôd, ktoré vtekajú do podložja, predovšetkým v dĺžke bytového domu 1970, tu projektant navrhol oddrenovanie podložja tak, aby voda z konštrukčných vrstiev bola odvádzaná do dažďovej kanalizácie. Všetky tieto práce, ktoré boli dohodnuté s dodávateľskou firmou, boli vyčíslené na sumu 132-tisíc

eur,“ vysvetlil Miroslav Kosmeľ, vedúci odboru dopravy a miest. hosp. MsÚ.

Z ušetreného

Mestu sa podarilo ušetriť vo verejnom obstarávaní viac ako 150-tisíc eur. Práve tieto finančné prostriedky budú použité na práce súvisiace s hlbšou výmenou podložja a konštrukčných vrstiev. „Finančné prostriedky, ktoré boli schválené mestským zastupiteľstvom, sú zatiaľ dostatočné a nič nebráni tomu, aby sme túto stavbu v čase realizovali. Samozrejme bude to mať aj dopad na termín realizácie. Z predpokladaných piatich týždňov sa to predĺži o ďalšie štyri. V niektorých úsekoch stavby je treba odstrániť hrúbku konštrukčných vrstiev a podložja až do hĺbky 90 centimetrov, čo prináša problémy, pretože v týchto hĺbkach sa nachádzajú inžinierske siete. Či už je to kanalizácia, optika alebo iné siete energetikov a prípojky. Bez bližšej špecifikácie týchto sietí nebolo možné v danom čase pokračovať. V súčasnosti ale už dodávateľská firma má tieto siete vytýčené a pokračuje v prácach. Všetky miesta, kde bolo treba vymeniť podložje o ďalších 40 centimetrov, sme už zrealizovali, aj navezenie štrkov. Momentálne sme na tej pláni, na ktorej majú byť postavené konštrukčné vrstvy tak, aby bola komunikácia únosná. V tejto fáze už máme zrealizovanú väčšinu prác, ktoré obsahovali práce

naviac a ktoré boli dohodnuté s dodávateľom stavby,“ ozrejmil M. Kosmeľ.

Poslanci schválili ďalších 18-tisíc

Rekonštrukcia sa dotkne aj viac ako 150-ky parkovacích miest a plôch na komunálny odpad, ktoré budú v niektorých miestach rozšírené. Na poslednom septembrovom rokovaní mestského zastupiteľstva poslanci schválili dodatočných 18-tisíc eur aj na vyasfaltovanie parkoviska pred bytovým domom 1971. To sa malo pôvodne realizovať z úspor na verejnom obstarávaní. „V čase, kedy sa budovalo sídlisko a kedy sa navrhovali komunikácie, bolo tých vozidiel a dopravy oveľa menej. Tých áut mohlo byť na ulici možno desať, pätnásť. Nechodila tam ťažká komunálna technika ako v súčasnosti. V tej dobe sa s takouto dopravou nepočítalo. Samozrejme, tie íly sa správajú rôzne. Keď sú mokré, tak únosnosť klesá, keď sú suché, tak sa tvária, že sú v poriadku, a to je problém,“ dodal Miroslav Kosmeľ. Komplexná rekonštrukcia miestnej komunikácie na ulici Mierovej je najväčšou investíciou samosprávy do dopravnej infraštruktúry v tomto roku.

redakcia

V reportáži TVDK uvidíte, v akom stave boli vrstvy pod asfaltom na ulici Mierovej.

Okrem kina chcú aj expozíciu židovstva na Orave

Obnova židovskej synagógy a Kina Choč je v Dolnom Kubíne stále živou témou. Po vytvorení projektovej dokumentácie a nevyhnutných stabilizačných stavebných úpravách čaká mesto už roky na vhodnú výzvu, do ktorej by sa mohlo zapojiť a získať nenávratné finančné prostriedky na kompletnú rekonštrukciu a modernizáciu objektu.

I Zdá sa, že by sa to mohlo konečne podať. „Konečne k nám prišli dobré správy, že program, z ktorého by sme mali čerpať prostriedky na rekonštrukciu našej synagógy, nášho kina, sa konečne otvoril. Je to naozaj neuveriteľné, že to trvalo tri roky. My sme už dávno pripravení na to, aby sme do tejto rekonštrukcie mohli ísť. Konečne nastal ten čas, že ak všetko dobre pôjde, tak v jarných mesiacoch budúceho roku by sme sa do výzvy mohli zapojiť. O tom, že sa tento projekt bude môcť realizovať, musela rozhodnúť rada partnerstva celej Oravy, v ktorej sú všetci starostovia, všetci primátori. Spoločne sme vybrali také najdôležitejšie projekty, ktoré nás prepájajú a aj Orave vedia pomôcť v rámci propagácie, ale aj v mnohých iných oblastiach. V tomto prípade rekonštrukcia synagógy má ambíciu nielen prinavrátiť do mesta Dolný Kubín kvalitné kino, zároveň tam ostane priestor aj na malé javiskové formy na stretávanie obyvateľov. Ten priestor bude môcť slúžiť aj ako aula, či už pre gymnázium alebo pre rôzne iné podujatia. Zároveň v týchto priestoroch by sme chceli mať aj priestory informačnej kancelárie celooravského

formátu,“ ozrejmil primátor Dolného Kubína, Ján Prílepok.

Dolaďujú detaily

Dolnokubínska samospráva v súčasnosti pracuje na aktualizácii projektovej dokumentácie, ktorú mala hotovú už v roku 2021, no avizovaná výzva, do ktorej by sa mohla zapojiť, neprišla. „Odvtedy prešli tri roky a my potrebujeme ten projekt celý ešte trochu prejsť, pretože sa zmenili viaceré parametre. Napríklad aj premietacia technika a ďalšie podobné veci prešli vývojom za posledné roky. Potrebujeme, aby to náš projekt zohľadňoval. Zároveň aj tá výzva má nejaké parametre a potrebujeme tam doplniť či už nejakú energetickú úsporu a ďalšie veci. Na tomto všetkom sa pracuje a v najbližších mesiacoch už budeme pripravení sa do výzvy zapojiť,“ zhodnotil primátor.

Za modernými expozíciami

Okrem kina a turistickej informačnej kancelárie by mala mať priestor v bývalej synagóge aj expozícia židovstva na Orave. Venovať by sa mohla nielen histórii a deportovaným rodinám z Dolného Kubína i Oravy, ale aj židovským osobnostiam. Medzi nimi napríklad Tiborovi Spitzovi či Ariehovi Kleinovi. „Chceli by sme tam vytvoriť moderný priestor, ktorý by návštevníkov nášho mesta a hlavne tejto budovy previedol dejinami židovského osídlenia Oravy. Zároveň priblížil aj ich kultúru, pretože tento objekt v minulosti slúžil práve ako synagóga,“ vysvetlil Ján Prílepok. Tejto téme sa okrem projektantov venuje aj komisia kultúry a komisia výstavby pri mestskom zastupiteľstve. Začiatkom októbra spoločne s predstaviteľmi mesta a kultúrnych inštitúcií navštívili viaceré moderné expozíčné priestory na Slovensku. „Tie priestory, ktoré máme

na tieto účely k dispozícii, nie sú veľké. Potrebujeme, aby navzájom boli multifunkčné, aby sa tam ten obsah dal rôzne zdieľať. Z toho dôvodu sme sa išli inšpirovať do viacerých inštitúcií v rámci Slovenska. Je dobré vedieť, že aj na Slovensku sa nachádzajú moderné výstavné priestory, ktoré vedú zaujímavým spôsobom sprostredkovať emóciu, ale aj informáciu mladým či starším návštevníkom,“ dodal primátor.

Zástupcovia mesta hľadali spoločne inšpiráciu v modernej expozícii Múzea Slovenského národného povstania, ktorá vznikla pri príležitosti jeho 75. výročia. Prezreli si aj multifunkčný a interaktívny priestor Slovenského olympijského a športového múzea, ktorý dokumentuje historické úspechy slovenských športovcov. Navštívili aj stálu expozíciu v Malokarpatskom múzeu, ktorá prezentuje históriu vinárstva aj prostredníctvom 3D video-mappingu či hologramov.

text a foto: redakcia

Pozrite si moderné výstavné priestory, z ktorých čerpali inšpiráciu pre budúcu expozíciu v D. Kubíne.

Nový dvojkotol bude onedlho vykurovať byty na Banisku

Počas leta musela mestská teplárenská spoločnosť TEHOS riešiť havarijnú situáciu v plynovej kotolni na sídlisku Banisko. Svoju službu vypovedala technológia z roku 2005, ktorá vykurovala vodu a byty tamojším obyvateľom.

I Poslanci na mimoriadnom rokovaní mestského zastupiteľstva odobrili TEHOSu investíciu do rekonštrukcie kotolne a výmeny kotlov. Aktuálne je už nový plynový dvojkotol na svojom mieste a finišujú práce na jeho spustení do prevádzky. „V prvej polovici októbra prebiehala montáž dvojkotla o výkone dvakrát 300 kilowattov. V predposledný týždeň bola krátka odstávka dodávky tepla kvôli jeho pripájaniu a do konca mesiaca by mal byť plne funkčný. Sídlisko sme počas rekonštrukcie zásobo-

vali z pôvodného kotla, takže dodávka tepla bola takmer bez prerušenia. Nový dvojkotol má po prehodnotení súčasnej spotreby tepla nižší výkon, a preto budú aj nižšie straty. Samozrejme má vyššiu účinnosť, je úspornejší a efektívnejší,“ zhodnotil Stanislav Vilček, konateľ spoločnosti TEHOS, s.r.o. Rekonštrukciu plynovej kotolne na Banisku bude hradiť z vlastných zdrojov spoločnosť TEHOS. Predpokladaná cena je približne 130-tisíc eur.

redakcia

V duši Antona Habovštiaka bolo miesto pre každého človeka

Anton Habovštiak patrí medzi významných slovenských spisovateľov, jazykovedcov a etnografov. Zaznamenal oravské nárečia aj chotárne názvy, popritom sa venoval vlastnej literárnej činnosti, najmä zbieraní ľudovej slovesnosti a písaniu povestí.

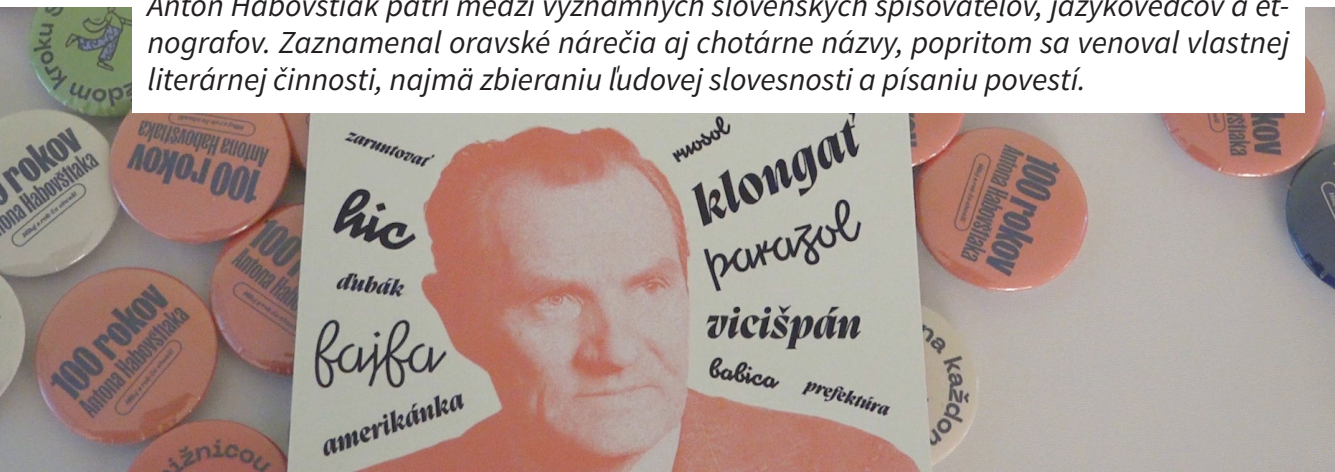

foto: redakcia

Známe sú však aj jeho rozprávky, historické romány alebo knihy s náboženskou tematikou. Významný autor, ktorého meno nesie Oravská knižnica v Dolnom Kubíne, by sa 22. septembra 2024 dožil 100 rokov.

Priateľ knižnice

„Anton Habovštiak bol skutočne priateľom knižnice a bol to človek, ktorý, keď sme ho o niečo požiadali, bol ochotný to pre nás urobiť. Hlásil sa k Oravskej knižnici,“ približuje bývalý riaditeľ Oravskej knižnice, Milan Gonda. „Anton Habovštiak bol veľmi láskavý človek, bol veľmi empatický. To, že bol pracovitý, to som počul od druhých, ale viem si to predstaviť, lebo to jeho dielo je veľké. Ja osobne som si na ňom vážil to, že sa dokázal s každým porozprávať, že aj s ohľadom na to, aká osobnosť bol on, nad nikoho sa nevyvyšoval.“ V jeho rodnej obci Krivá mu odhalili pamätnú tabuľu. Anton Habovštiak je podpísaný pod takmer 60-timi vlastnými literárnymi dielami. Spracoval aj príbeh rodáčky z Krivej, blahoslavenej Zdenky Schelingovej pod názvom Za mrakmi je moje milované Slnko.

Miesto pre každého

Jeho dcéry spomínajú, že vyrastali v milujúcej rodine Habovštiakovcov – Anton bol ženatý s Katarínou, ktorá bola rovnako významná jazykovedkyňa, etnografka a vysokoškolská pedagogička. „Čo mne dal otec do života? Predovšetkým lásku k jazyku, k reči, k literatúre, ale aj hudbe, kompozícii, piesni, k histórii. Ale v neposlednom rade to bola aj láska ku všetkým ľuďom, aj k tým, ktorých by sme dnes pomenovali socka, alkáč. V jeho duši bolo miesto pre každého človeka,“ vraví jeho dcéra, bývalá televízna moderátorka a neskôr humanitárna pracovníčka, Mária Čierna. Na spomienkovej slávnosti v hoteli Park sa 25.9.2024 predstavili okrem nej aj ďalšie dve dcéry Antona Habovštiaka: Anna Kováčová a Katarína Jabloková. Máriu, Annu a Katarínu uviedli v programe ako „tri víly na salaši“, čo odkazuje na rovnomennú knihu rozprávok, ktorú ich otec napísal. U Habovštiakovcov doma

vládol zmysel pre pracovitosť a rozvoj: aj keď sa zdá, že sme už všetko dokázali, vždy je priestor pre niečo nové. Tvorivé prostredie naviedlo všetky tri k vlastnej tvorbe, či už ku komponovaniu piesní, vedeckej práci či písaniu básní.

Najkrajšia Orava

A. Habovštiak celý život písal predovšetkým o rodnej Orave, o čom svedčia aj populárne Najkrajšie oravské povesti. Môžete sa v nich dočítať, ako býk zachránil Leštínčanov a mačka zradila Medzibrodčanov, ako Valasi zakladali dediny, ako sa staval Oravský zámok, alebo ako Turzo odtrhol v Krivej jablko. Túto knihu ilustroval popredný slovenský maliar, ilustrátor a autor rekonštrukcie Leonardovej Poslednej večere, Stano Lajda. „Ilustrovať povesti bola jedna z najzaujímavejších prác, pretože Anton Habovštiak bol majster slova a mal veľmi krásne vyjadrovacie schopnosti. Veľmi pekne písal, takže ako autor ilustrácie som sa mal o čo oprieť, o opisy historických udalostí. Oravu mám rád, mám ju pochodenú, takže poznám kolorit tohto kraja.“ Stano Lajda tiež do knihy namaľoval Antona Habovštiaka podľa fotografickej predlohy a pripojil k nej oravský erb. Vernú podobizeň už nežijúceho barda dokonca ocenila jeho manželka, Katarína Habovštiaková.

Slovenský jazykový atlas

Anton Habovštiak vyštudoval slovenčinu a francúzštinu. Svoju kariéru spojil s jediným zamestnávateľom – v rokoch 1951 až 1994 pracoval v jazykovednom ústave. Veľkú časť svojej odbornej práce zasvätil tvorbe všeslovenského jazykového atlasu na medzinárodnej úrovni. „Niekoľko desaťročí Anton Habovštiak veľmi výrazne vstúpil do celoslovenského sveta, pretože poznanie z domáceho prostredia dokázal prepojiť s tým, ako tieto slová, ich významy, používanie a tradície fungujú v celom slovanskom svete a jeho veľký prínos bol v tom, že poukázal na rozdiely jednotlivých slovanských jazykov, aj slovenských nárečí, aj jednotlivých nárečí slovanských jazykov,“ vysvetľuje Pavol Žigo, vedecký pracovník Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV v Bratislave.

Miluj a rob, čo chceš

Anton Habovštiak získal viaceré ocenenia, napríklad cenu Literárneho fondu alebo cenu FraAngelica, ktorú udeľuje Rada Konferencie biskupov Slovenska pre vedu, vzdelanie a kultúru umelcom, ktorí sa zaslúžili o rozvoj kresťanskej kultúry. Prezident Slovenskej republiky, Ivan Gašparovič, udelil A. Habovštiakovi Pribinov kríž I. triedy in memoriam. Rok 2024 však priniesol dve výročia: nielen storočnicu od jeho narodenia, ale aj dvadsať rokov od jeho náhleho odchodu. Nositeľ Zlatej plakety Ľudovíta Štúra za zásluhy v spoločenských vedách zomrel v Bratislave v apríli 2004. Celá jesenná spo-

mienka, ktorú zorganizovala Oravská knižnica, sa niesla v duchu citátu sv. Augustína - Miluj a rob, čo chceš. „Jednoducho len miluj život, miluj svoju prácu, miluj svoju rodinu a rob to, čo ťa baví. Nešir zlo, nebuď zlý, prosto miluj,“ apeluje súčasný riaditeľ Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne, Roman Večerek. „Táto jednoduchá veta vyjadruje to, čo by sa v dnešnej dobe malo hlásať a šíriť všade. Chceme odkaz Antona Habovštiaka pretaviť do práce s mladými ľuďmi a cez jeho príbeh ich pritiahnúť aj k čítaniu, aj ku knižnici, aj ku 'miluj a rob, čo chceš'.“

redakcia

Roky spolupráce s Antonom Habovštiakom

22. septembra uplynulo sto rokov od narodenia významného jazykovedca Antona Habovštiaka. Samozrejme, že som si spomenul. Rád by som bol tak urobil aj na konferencii, ktorú dvadsiateho štvrtého septembra organizovala Oravská knižnica. Mohol som účastníkom veľa povedať, lebo Anton Habovštiak bol v prvom rade Oravčanom a až potom Bratislavčanom. Na svoju rodnú Oravu by nikdy nedopustil. Aspoň touto cestou chcem niečo priblížiť z môjho vzťahu k nemu.

Spolupracoval som s ním od roku 1982 až do konca deväťdesiatych rokov. Napísal mi viac ako dvadsať listov. Z nich som sa dozvedal o jeho práci v jazykovednom ústave i o jeho životných radoostiach a starostiach. Nikdy nestrácal nádej. Určite mu v tom bola nápomocná aj viera. Písal mi povzbudzujúce listy v časoch, keď on sám potreboval utišujúce slová. Nestážoval sa, keď vedel, že iní potrebujú podporu.

Keď aj po čase rozmýšľam nad mojím rozhodnutím venovať sa výskumom histórie i národopisu miest a obcí, vždy si pomyslím na neho. Bol starší, no vždy sa ku mne správal ako ku seberovnému, ba ma chválil za prácu, ktorej som sa venoval.

Po vojne sa nachodil po dedinách s magnetofónom, ktorý bol veľký ako poriadny kufor a aj ťažký. Vedel, že doba je neúprosná, ľudia sa zbavujú všetkého starého, chcú žiť inak ako ich predkovia. Vtedy bol ortiel vynesený aj nad nárečiami. Nedalo sa s tým nič robiť, len zachovať pre budúcnosť, čo sa ešte zachrániť dá. Prekonával všetky ťažkosti, ktoré sa mu stavali do cesty. Neodmietal spoluprácu, i keď nie vždy bolo preňho jednoduché povedať áno. Pracovná zaneprázdnenosť i snaha jeho samotného zachytiť a zachovať z našej minulosti čo najviac, mu nenechávali veľa priestoru na ďalšiu prácu.

Prvá jeho štúdia, o spracovanie ktorej som ho v roku 1982 poprosil, bolo nárečie Zázrivej. Potešil sa, lebo so Zázrivou sa dostal do kontaktu aj vo svojej výskumnej práci v jazykovednom ústave. Kniha vyšla o niekoľko rokov neskôr vo veľkom náklade. V priebehu rokov som sa naňho obrátil so žiadosťou o spracovanie nárečia v osemnástich lokalitách Oravy. Spracoval osemnásť kompletných štúdií. Nikde sa to nespomína, keď sa píše o výskumoch Antona Habovštiaka, hoci práve tieto štúdiá sa stali základom aj pri jeho spolupráci so zahraničnými partnermi na jazykových slovníkoch. V roku 1992 som ho požiadal o spracovanie nárečia D. Kubína a okolitých obcí

príčlenených k mestu. Ochotne mi vyhovel. Bolo mi ľúto, keď sa v tom čase monografiu mesta nepodarilo vydať.

Štúdiu som opatroval ako veľkú cennosť. Prešlo šesťnásť rokov, aby sa objavila v novej monografii Dolného Kubína. Mal som radosť, no som i dosť smútil, že sa Anton Habovštiak toho nedožil. Len jedinýkrát sa dlhšie zamýšľal, keď som ho požiadal o spracovanie nárečia jednej z oravských obcí s goralským nárečím. Bolo to ešte pred rokom 1989. Bol to náš najdlhší rozhovor. Začal u mňa doma, potom sme sa prechádzali po meste, až sme sa zastavili na niekdajšom železnom moste ponad rieku Orava (dnes je na tom mieste kolonádny most). Veľa ľudí vtedy okolo nás prešlo. Ja som naliehal, on zvažoval. Goralskému nárečiu sa venoval len okrajovo. Musel si veľa vecí usporiadať vo svojej mysli, aby vytvoril priestor na požadovanú prácu. Neodpovedal hneď. Rozlúčili sme sa s tým, že mi napíše, ako sa rozhodol.

Po týždni sa ozval. Súhlasil, ba napísal, že o tomto nárečí vystúpi na konferencii v Bulharsku. Prostredníctvom neho sa takto oravské nárečia stávali známymi aj v zahraničí.

Keď som si začiatkom deväťdesiatych rokov ohlásil vydavateľskú živnosť, zaumienil som si vydávať knihy o Orave a autoroch, ktorí sa na Orave narodili. V jednom rozhovore sa ma Anton opýtal, či by som bol ochotný vydať jeho povesti o Oravskom zámku. Ani na chvíľu som nezaváhal. Problémom boli peniaze. Neboli žiadne fondy, ani vydavateľstvá, ktoré sa v porevolučných časoch tvorili. Našťastie sa našli na Orave ľudia, ktorí vydanie podporili. Nakoniec boli Habovštiakove Povesti o Oravskom zámku vydané v dvoch vydaniach.

Je toho oveľa viac, čo mi v súvislosti s Antonom Habovštiakom prelieta myslou. Bolo by to ešte na dlhé rozprávanie. Čas nám všetkým neúprosné odkrajuje z našej životnej cesty. Rokmi sa vytrácajú spolupútnici, priatelia, ľudia blízki, viazaní rodinnými zväzkami i tí, s ktorými sme boli spojení neviditeľnou niťou našej pracovnej zarietnosti. Smútime, no až čas nám ukáže prázdne miesto, ktoré nemožno ničím a nikým nahradiť. Takým zostal pre mňa Anton Habovštiak. Dnes viem naisto, že mi chýba. Chcel by som sa porozprávať o tom či onom, poprosiť ho o názor alebo požiadať o napísanie príspevku o jazyku niektorej oravskej lokality, s ktorou mám práve otvorené listy jej minulosti. Som však rád, že som mal tú česť byť s ním dlhé roky v úzkom pracovnom i obyčajnom ľudskom kontakte. Tento vzťah ma hlboko obohatil.

Peter Huba

foto: Leonard Marko

Syn Leonarda Marka opatruje 30 000 fotografií

Fotografie Oravy, Dolného Kubína, športových zápasov, prírody, fabrík, ustupovanie dedín a príchod sídlisk. Zábery obyčajných ľudí - robotníkov, ale aj osobností: herec Jozef Kroner, komentátor Gabo Zelenay, akademická maliarka Mária Medvecká či spevák Karel Gott. Tieto snímky – ako aj takmer 30 000 ďalších – opatruje po svojom otcovi Leonardovi Markovi jeho syn Ivan. Časť z nich vychádza ako kalendár na budúci rok 2025.

I Pozoruhodné nie sú len staré fotky, ale aj životný osud Leonarda Marka, ktorý sa vyznal v práškovej metalurgii a to ho priviedlo pracovať do Dolného Kubína do miestneho závodu. Bavila ho ale aj kaligrafia či hudba. Bol komunikatívny, ovládal angličtinu aj nemčinu. Za výnimočného človeka ho považuje aj syn Ivan Marko. „Čo chytil do rúk, to mu šlo. Vyučil sa za hutníka v Tisovci. Vynikal v práškovej metalurgii, dokonca bol držiteľom dvoch československých patentov. Ako samouk sa naučil hrať na trúbke a bicích. Venoval sa kaligrafickému písmu. Aký text mu dali, taký prepísal, alebo si vymýšľal svoje písmená,“ približuje jeho potomok. Leonard Marko mal len 24 rokov, keď mu úraz navždy zmenil život. Po nehode na motorke prišiel o nohu. V jeho prípade však platilo, že všetko zlé je aj na niečo dobré - prebudila sa v ňom nová vášeň pre fotografovanie. V roku 1964 sa v Bratislave učil chodiť s protézou, a práve tam mu jeho strýčko kúpil fotoaparát Flexaret. Ten už, takpovediac, nepustil z rúk. Dianie nielen na Orave, ale po celom Slovensku zachytával nepretržite 30 rokov od roku 1964 do roku 1994. Bol to koniček, ktorý mu nedovoľoval myslieť na mladický úraz. Neskôr prekonal tri infarkty aj porážku. Druhá mŕtvica už bola ale definitívna a L. Marko zomrel v roku 1996. „Napriek obme-

dzeniam nonstop pracoval. Klobúk dole pred ním.“ hovorí Ivan Marko.

Dobrodružné detstvo

Snímky Leonarda Marka uverejňovali nielen vtedajšie československé, ale aj poľské noviny a časopisy. Často v nich tematizoval svoje povolanie ako vyučený hutník. Ivan Marko nám doma ukazuje viaceré zaujímavé fotografie – pracujúcich v obrovských teplotách, vylievajúcich kokily, hustú paru. Dokumentoval tak život svojich kolegov pracujúcich ešte za bývalého režimu v Mokradi, v dnešných Kovohutách. Na dobrodružné detstvo s otcom - fotografom Ivan rád spomína. Cestoval s ním na špeciálne upravenom aute. Spomína napríklad na Pribiš, kde cestou ku kostolu na kopci zapadli v snehovom záveji. Vyťahli ich až dva traktory. „Deti sa hrali pri sídliskách a ja som chodil po celom Slovensku. Videl som také veci, čo už dnes ani neexistujú. Fascinovali ma napríklad benzínové stanice v Tatrách,“ vracia sa do detských čias.

Kniha aj kalendáre

Dnes sú fotografie Leonarda Marka vďaka jeho synovi spracované knižne (Obrázky z flexaretu, 2017) a vyšli aj vo viacerých kalendároch (2020, 2023). Ten posledný na rok 2025 je v súčasnosti v predaji. Prináša archívne zábe-

ry najmä z Dolného Kubína. Nájdete tam prerábanie i búranie častí mesta, panelákovú výstavbu, ale aj bežných ľudí. „Mám pocit, že Kubínčanom treba pripomenúť históriu,“ vysvetľuje Ivan, prečo sa zameriava práve na náš región. O kalendár majú záujem väčšinou starší. „V poslednej dobe ma prekvapilo, že ho kupujú mladí ľudia starým rodičom k Vianociam, k sviatku. Potešilo ma to.“ Ďalší kalendár sa chystá na rok 2026. Vtedy uplynie 30 rokov od smrti Leonarda Marka. Jeho syn zatiaľ prezradil len toľko, že kalendár bude iný a netradičný. Dať na poriadok všetky otcove fotografie bude ešte dlhá cesta. „Budem rád, ak aspoň desiatinu tých fotiek spracujem do takej podoby, aby sa to ľuďom dostalo na stoly či na steny.“ Vo hviezdach je aj prípadná druhá kniha.

Najväzácnejšie dedičstvo

Ivan Marko dodnes opatruje niekoľko krabíc, ktoré sú plné otcových fotografií. Zachytávajú tridsať rokov našej minulosti a budú svedectvom aj pre ďalšie generácie. „Pre mňa ako pre syna je to dar, že som takéto niečo zdedil. Nieкто sa teší zo záhradky, nieкто z garáže, ale to sú také veci, čo tu nemusia byť. Tieto fotografie tu budú roky v nezmenenej podobe, ak sa dostanú do dobrých rúk.“

redakcia

Tibor Bushfield Band prináša prvý album a dva klipy

Tibor Bušo, člen kapely Oravia a Targa, odštartoval v roku 2019 svoj vlastný projekt. Na hudobnej scéne pribudla jeho kapela Tibor Bushfield Band. Hudobníci už majú na svojom konte premiérový album a aj dva nové videoklipy.

„Pôvodne to mal byť len inštrumentálny projekt, keďže som gitarista. Oslovil som kamarátov z kapiel, s ktorými sme hrávali, a to z Targa, hosťoval mi Jurko Pracný, Peťo Jelínek a podobne. Tak to nejako vzniklo, vytvorili sme počas covidu pár skladieb, nech sa na nás nezabudne,“ povedal Tibor Bušo z kapely Tibor Bushfield Band. Zloženie kapely sa postupne obmieňalo. Neskôr prišla aj myšlienka, aby do skupiny pribudol spevák. „Hrával som v kapele Black Storm, mali sme potom aj kapelu JudasPriestRevival. Chvilu som pôsobil aj v ostravskej, českej kapele Rus-

ticFox. Odtiaľ som prišiel ku Tiborovi. Prijal som jeho pozvanie a spolu sme dodnes,“ doplnil spevák, Peter Kršák.

Kapela prináša na pulty svoj album Endless Journey. Nájdete na ňom 9 skladieb, jedna je inštrumentálna a ostatné spievané. „Skladby sú v angličtine. Textári boli rôzni. Bol tam Majo Petranin, ktorý pôsobí v mnohých kapelách. Ďalším bol Juraj Kuteš, keďže pôsobí nejaký čas v Amerike. Toto nám veľmi pomohlo, keďže sme potrebovali štylistiku, aby tie texty dávali zmysel a myšlienka textu zostala zachovaná,“ spomína Tibor Bušo.

Ísť za svojím cieľom

Kapela má už aj dva videoklipy. Jeden z nich natočil Tibor Bušo v priestoroch Mestského kultúrneho strediska. „Zostali sme prekvapení, lebo mesto úžasne zainvestovalo do zvukovej a svetelnej techniky. Keď som uvidel scénu, tak som si hneď povedal, že toto je hodný festivalov a koncertov. A hneď som vedel, že toto musí byť miesto pre náš prvý klip,“ dodal Tibor Bušo. „Názov

videoklipu je Desire to Paradise, v preklade Túžba do raja. Symbolizuje túžbu človeka za nejakým cieľom. Jednoducho to pomyselné kladivo tam je vždy, čo človeka ubíja k zemi, tlačí ho späť. Ale on sa musí postaviť na nohy a ísť si za svojím cieľom,“ povedal Peter Kršák.

Staré dobré časy

Svetlo sveta uzrel aj druhý videoklip kapely. Ten natáčali v priestoroch Zmeškalovho domu. „Prizvali sme si aj komparzistu Ľubka Pelacha, keďže vyzerá riadne rockersky. Ide o poctu starým dobrým rockerským časom,“ uzavrel Tibor Bušo a Peter Kršák.

Kapela Tibor Bushfield Band sa do konca roka predstaví v rámci dvoch koncertov v októbri a v novembri. Na budúci rok majú v pláne aj letné festivaly.

redakcia

Pozrite si ukážky z klipov
a rozhovor s kapelou.
Stačí načítať kód.

V Pucove odhalili pozostatky pravekého osídlenia

Oravskí archeológovia v obci Pucov objavili pozostatky pravekého osídlenia. Ich pozornosť najprv zaujali črepiny na povrchu. Kúsky keramiky či mazanice ich priviedli k rozhodnutiu podrobnejšie preskúmať lokalitu. To však netušili, že objavujú doteraz neznáme praveké sídlisko.

Podозrenie na Pucov

„Vychádzali sme z lidarových snímkov, ktoré zachytávajú georeliéf terénu a to sa nám javilo ako relatívne vhodné pre osídlenie. Je to taký trošku ostrožny charakter tejto polohy, a preto sme sa rozhodli, že by sme mohli skúsiť zistiť, či náhodou sa tu niečo nenachádza. Pri maličkšej sonde sme zachytili niekoľko fragmentov pravekej keramiky, ktorým sme sa nesmierne potešili,“ približuje archeológ Martin Furman z Krajského pamiatkového úradu v Žiline.

Sondážny výskum v Pucove sa uskutočnil vďaka spolupráci Or. múzea, Krajského pamiatkového úradu v Žiline

a OZ Septentrio. Aj vďaka magnetometrii v Pucove archeológovia odhalili sídlisko, ktoré môže byť až 2,5 tisíc rokov staré. Postavili ho na vrchole kopca a zo západnej j časti pravdepodobne aj opevnili. „Veríme, že po spracovaní nálezov sa nám podarí viac priblížiť, o aké konkrétne nálezisko ide a z akého obdobia pochádza,“ približuje archeologička Barbora Lofajová z Or. múzea P. O. Hviezdoslava, ktorá skúma aj hradisko na Ostražici a podieľala sa aj na nedávnom prieskume východnej miestnosti Korvínovho paláca na Or. hrade.

Uhlík ukáže čas

Rádioaktivita je všade okolo nás a v okolí prebieha neustály rozpad atómov všetkých prvkov. Tento prírodný fakt pomáha aj archeologickému datovaniu. Oravskí archeológovia sa nazdávajú, že vznik pravekého pucovského sídliska odhadnú po preplavení archeobotanických vzoriek, z ktorých zostane organický materiál. Podľa rozpadu izotopu uhlíka C-14 určia, či ide o dobu halštatskú alebo o lužickú kultúru. Oboje znamená, že sme v období približne 700 až 400 rokov pred Kristom – ale presný čas určí až rádiokarbónová metóda datovania. Bádajúci budú tiež

podrobne vyhodnocovať keramiky. Zo zvyškov interiérovej úpravy stien nám ostala mazanica. „Vďaka mazanici vieme určiť, aké boli tieto stavby. Zväčša máme mazanicu s otlakami guľatiny, takže pravdepodobne tu stáli zrubové stavby. Objavili sme aj mazanicu s otlakami rôznych, napr. prútených konštrukcií,“ informuje B. Lofajová.

Okrem určovania veku sídliska budú archeológovia zo vzoriek hliny zisťovať, aká bola strava vtedajších obyvateľov. „Vo vzorkách sa zachovávajú aj zuhoľnatené semená rôznych rastlín, ktoré sa jedli. Sú tam aj semená poľných burín, ktoré napovedajú, ako vyzeral priestor v okolí lokality,“ vraví B. Lofajová.

Nálezy čaká očistenie, zakreslenie a fotografická dokumentácia. „Lužická keramika je charakteristická čiernym sfarbením a hladkým povrchom. Takže tie nádoby boli často veľmi kvalitne vypálené,“ drží v rukách čriepok archeologička, B. Lofajová. Objavy z Pucova sa čoskoro stanú súčasťou zbierkového fondu Oravského múzea. Tam ich v budúcnosti v prípade záujmu môžu skúmať aj ďalší odborníci.

redakcia

Na Kubínskej holi sa stretli rodičia detí, ktoré absolvovali transplantáciu kostnej drene

Pre 44 rodičov detských onkologických pacientov z rôznych kútov Slovenska boli pripravené prednášky a besedy z oblasti starostlivosti a výchovy detí po transplantácii, ako aj prednášky o dopadoch a rizikách negatívnych vplyvov transplantácie na psychický stav a vývoj pacientov i rodinných príslušníkov.

foto: redakcia

Rekondičného pobytu sa zúčastnili aj odborníci z oblasti hematológie, onkológie a psychológie. „Sme tu združením a neziskovou organizáciou rodičov pozvaní už niekoľkokrát a stále vidím, aké je to pre nich úžasné. Stretnú sa tu rodičia, ktorí si prešli náročným procesom transplantácie a potom návratom do bežného života. Teraz už perfektne fungujú, ale stále je to pre nich vzácné vrátiť sa. V mnohých sú ešte niekedy nezodpovedané otázky. Sú radi, že sa môžu stretnúť s ľuďmi, ktorí majú rovnaký problém a môžu sa s nimi o tom rozprávať. S tým, kto to nezažil, je ťažké o tom hovoriť. Zároveň je dôležité, že tí rodičia, ktorí už toto majú roky za sebou a už sú pomerne zabehnutí v normálnom živote, tu stretnú rodičov, ktorí sú čerstvo po tomto ťažkom procese. Vedia im dať rady, skúsenosti a povzbudia ich,“ povedal Peter Švec, primár Transplantačnej jednotky kostnej drene NÚDCH.

Rodičom chcú darovať úsmev

„Naša organizácia Pomáhame s úsmevom sa už deväť rokov stará o rodičov detí, ktoré absolvujú transplantáciu kostnej drene v Bratislave. Je to jedinečné oddelenie v Národnom ústave detských chorôb pri Klinike detskej hematológie a onkológie. Snažíme sa darovať rodičom úsmev, dobrú náladu. Odovzdávame im energiu, aby sa necítili tak osamotení pri svojich problémoch. Lebo aj po transplantácii kostnej drene trvá nejaké obdobie, kým sa dieťa zotaví a vráti do normálneho zdravého života,“ doplnila Anna Kószeghy z Pomáhame s úsmevom. Rekondičné pobyty pre rodičov robia pravidelne na jeseň. Vždy nájdu zaujímavé miesto a tento rok padla voľba práve na Kubínsku hoľu. „Každý rok v septembri alebo októbri nájdeme krásne miesto a prostredie, kde si rodičia oddýchnu. Detičky zostanú so starými rodičmi alebo so svojimi súrodencami. Veľmi nám tu chýbajú, ale zároveň je to prostredie, kde sa uvoľníme, kde môžeme ísť na túru, alebo si jednoducho oddýchneme pri tvorivých dielňach. Rozprávali sme sa o príbehoch, čo sme zažili na oddelení. Každá rodina mala svoj veľmi ťažký príbeh. Preto si rozumieme a dôverujeme si. Môžeme si povedať čokoľvek, zdieľať svoje skúsenos-

ti. Je to náročné, keď prídem na oddelenie, vidím tie rodiny v sterilných boxoch, ako mesiace trávajú tam spolu s dieťaťom v liečebnom období. Potom, keď sa dieťa uzdraví, je to veľká radosť,“ uviedla Anna Kószeghy.

Vymieňali si svoje skúsenosti a príbehy

„Je to veľmi dobrá možnosť, ako trochu vypnúť od každodenných starostí a ako si prezdieľať a podeliť sa so skúsenosťami, s každodennými starosťami a s celým tým procesom, čím si naše choré deti prechádzali. Vždy je dobré sa dozvedieť nové veci. Aké sú nové postupy, ako doktori, sestričky, psychológovia pomáhajú rodičom a deťom vysporiadať sa s takýmito ťažkými situáciami. Takže oceňujeme tento spôsob a takéto stretnutia,“ pochvalujú si rodičia. „Sme v spoločnosti ľudí, ktorí si prešli podobnými osudmi. Našťastie s dobrým koncom, takže sa donekonečna rozprávame. Hovoríme si naše skúsenosti. Rozprávame o tom, ako naše deti už teraz fungujú. Teraz sa už aj veľa smejeme. Sme veľmi vďační za každú pomoc na oddelení v nemocnici a čo robia pre nás aj teraz. Takže je to úžasné,“ dodali.

Transplantácia prichádza v život ohrozujúcom stave

Transplantácia kostnej drene je veľmi náročný proces. Je ponúkaný deťom, ktoré sú v ohrození života alebo vo veľmi vážnom ohrození kvality života. „Dve tretiny sú deti s onkologickými ochoreniami, čiže je to najmä rakovina krvi, leukémia alebo niektoré lymfómy a jedna tretina detí je neonkologické ochorenia. Čiže môže to byť napríklad získaný, alebo vrodený útlm krvotvorby, alebo vrodená porucha imunity, ktoré vyžadujú liečbu tým, že príde do tela nový imunitný systém alebo nová krvotvorba darcu,“ opisuje Peter Švec. „Práve dnes sme sa spolu rozprávali, že je to šok. Ale potom sa nejako človek nastaví, že to jednoducho musíme zvládnuť, aj keď nás to poznačí na celý život. Vždy sme sa snažili držať, aby sme zas podržali naše deti. Aby to ony psychicky dobre zvládali, lebo psychika je veľmi dôležitá,“ spomínajú si rodičia. „Bolo to nepríjemné, ale na druhej strane mali sme také informácie, že

sa to dá liečiť a keďže som strávil so synom niekoľko týždňov v nemocnici, videl som, ako sa o neho starajú, ako to majú celé premyslené. Bolo to ťažké, ale vďaka lekárom, sestričkám, celému personálu a aj pokročilej medicíne sa to dalo všetko zvládnuť,“ dodali druhí rodičia.

Aj adolescenti potrebujú mať pri sebe rodiča

„Veľa závisí od veku dieťaťa. Niekedy transplantujeme trojmesačné bábätko. Niekedy transplantujeme tínedžera alebo osemnásťročného mladého človeka, ktorý si už plne uvedomuje celú svoju situáciu. U tých malých detí vidíme, že veľa nad tým možno nerozmýšľajú. Riešia svoj deň. Riešia svoju aktuálnu minútu a hodinu. Potrebujú svojho rodiča pri sebe a pokiaľ toto je zabezpečené, vedia sa tými ťažkými chvíľami prebojovať, prehrýzť a dostať sa ďalej. Niekedy u mladých ľudí, adolescentov vidíme, že už táto motivácia je niekedy oslabená, že už je to na nich veľa. Dni bežia, už by čakali nejaký koniec, už si ho nejakým tak sami sľúbili. Vyčlenili si sily a rezervy a zrazu sa niečo stane. Povedal by som, že pre nich je to asi ešte o dosť ťažšie. Vtedy vidíme, že napríklad aj títo

mladí ľudia chcú mať zrazu pri sebe rodiča, ktorého možno doma nepotrebovali. Veľakrát vidíme to zúfalstvo a bezmocnosť, že my urobíme všetko, čo sa dá, ale niekedy je to mimo ľudských síl, alebo mimo kapacít dnešnej medicíny. Je to niekedy o tých deťoch, koľko majú v sebe rezerv a sily, či to zvládnu. Je to veľmi zložitý proces a niekedy trvá týždne a našťastie, väčšinou to končí dobre. Deväť z desiatich detí dnes vrátíme napriek tomuto ťažkému procesu do bežného života. Niekedy s obmedzeniami, niekedy úplne bez nich, že ich nerozoznate od zdravých detí. Ale teda musíme si občas spomenúť aj na rodiny a deti, ktorým sme aj napriek všetkej snahe nedokázali úplne pomôcť,“ uzavrel Peter Švec, primár Transplantačnej jednotky kostnej drene NÚDCH.

Dať kvapku nádeje chorým deťom môžete aj vy. Staňte sa súčasťou nadácie Kvapka nádeje a pomôžte deťom vy-zdravieť. Všetky potrebné informácie nájdete na stránke www.kvapkanadeje.sk.

redakcia

Nemocnica sa prezentovala budúcim lekárom, oddelenia si prezrelo 28 medikov

Do Dolného Kubína pricestovali v októbri študenti medicíny z rôznych kútov Slovenska. Naše mesto sa stalo zastávkou akcie Tour de nemocnice v Žilinskom samosprávnom kraji (ŽSK).

Budúci lekári počas dvoch dní navštívili zdravotnícke zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja a oboznámili sa s ich fungovaním. „Bola to súčasť našej proaktívnej politiky voči medikom, keďže župa prevádzkuje štyri nemocnice a polikliniku a tieto zariadenia robia veľkú službu občanom. Dbáme preto na to, aby sa pravidelne dopĺňali stavy mladých lekárov, čo je čím viac zložitejšie. Snažíme sa im zatriktívniť prácu,“ povedal Rastislav Johanes, námestník riaditeľa DONsP D. Kubín. „Ľudské zdroje sú nenahraditeľné, je preto dôležité pracovať na tom, aby sme ich mali. Nie je podstatné len budovať nemocnice, ale aby pacientov mal aj kto ošetriť. Zamestnanci nemocnice týmto dávajú medikom vedieť, že aj mimo Bratislavy sa robí dobrá medicína a kvalitné lekárstvo,“ uviedla Silvia Pekarčíková, riaditeľka odb. zdravotníctva ŽSK.

Vychovávajú študentov do praxe

„Lekárska fakulta Univerzity Komenského zareagovala na túto výzvu od zdravotníckeho odboru ŽSK. Sme presvedčení, že vychovávame našich študentov do praxe a chceme to realizovať hlavne pre slovenský zdravotnícky trh. Aj nemocnice v ŽSK sú tým správnym adresátom, kde by sme chceli našich študentov umiestniť. Často je podceňovaná úroveň zdravotnej starostlivosti mimo hlavného mesta, ale aj touto akciou vieme našim študentom ukázať, že aj tieto nemocnice sú veľmi moderne vybavené a sú tu kvalitní lekári, prostredie a aj zázemie, aby si našli pracovné miesto práve aj tu. Myslím, že aj v ďalších ročníkoch bude táto akcia veľmi úspešná,“ doplnil Peter Valkovič, prodekan Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Dvadsaťosem študentov 4., 5., a 6. ročníka Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave sa zoznámilo so všetkými piatimi zdravotníckymi zariadeniami v pôsobnosti žilinskej župy. Prešli si rôznymi oddeleniami Dolnooravskej nemocnice s poliklinikou v Dolnom Kubíne, Kysuckej nemocnice s poliklinikou v Čadci a zavítali aj do Oravskej polikliniky v Námestove, do Hornooravskej nemocnice s poliklinikou v Trstenej a do Liptovskej nemocnice s poliklinikou v Liptovskom Mikuláši. „Patríme medzi najväčších poskytovateľov ambulantnej a ústavnej zdravotnej starostlivosti v kraji. Naším zámerom je prezentovať študentom naše zdravotnícke zariadenia, ich moderné technologické a materiálne vybavenie. V každom z týchto zariadení sa uskutočnilo množstvo pozitívnych zmien, ktoré prispievajú k väčšiemu komfortu personálu i pacientov. Zrealizované boli komplexné rekonštrukcie celých oddelení, ktoré sú vybavené najmodernejšími prístrojmi, čo má pozitívny dopad na stáťisíce obyvateľov. Veríme, že účasť študentov v našich zariadeniach prispeje k tomu, že si pre svoje budúce pôsobenie vyberú práve nás a to je našim cieľom,“ vysvetlila Erika Jurinová, predsedníčka ŽSK.

Mali záujem

„Dnes sme si v D. Kubíne prešli niekoľkými oddeleniami, študenti videli aj pracoviská, ktoré nemáme na hornej Orave, napríklad neurológiu. Sestry a lekári im ukázali, ako sa tu pracuje, videli aj reálnych pacientov na izbách. Študenti sa zaujímajú o nemocnice, pýtajú sa a teším sa, že budeme mať určite veľmi dobrých lekárov,“ dodala Silvia Pekarčíková. „Študenti k nám prišli už po pracovnej dobe. Mali záujem, lekárov sa stále pýtali a z našej nemocnice, ako aj zo všetkých v kraji, mali veľmi dobrý pocit,“ uzavrel Rastislav Johanes.

ŽSK zároveň podpísal s Lekárskou fakultou Univerzity Komenského Memorandum o spolupráci za účelom zvyšovania kvality vzdelávania študentov medicíny, a tiež za účelom predstavenia práce a realizácie študentskej praxe v zdravotníckych zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK.

redakcia

foto: archív P. Kajana

Pavol Kajan vystavoval v Rakúsku, reprezentuje nás aj na súťaži v Tokiu

Dolnokubínsky umelec Pavol Kajan vystavoval v Rakúsku. Svoje diela prezentoval v meste Braunau am Inn na dvoch miestach - vo výstavnej pasáži Galerie am Fischbrunnen a v umeleckých priestoroch KunstraumValentinum.

Do susednej krajiny putovalo 60 umelcových obrazov. „Toto bolo zásluhou pána Jána Šimúna. Zoznámili sme sa na mojej výstave v Oravskej galérii. Tam mi navrhol, že ak mám nejaké katalógy z výstavy, môže ich rozposlať svojim priateľom, partnerom do zahraničia. Stalo sa, že dvom galériám práve v Braunau am Inn sa to zapáčilo,“ povedal umelec, Pavol Kajan.

Večná prítomnosť

Diela Pavla Kajana si milovníci umenia mohli pozrieť v rámci kultúrneho leta. Na projekte sa podieľala aj Zuzana Sýkorová, ktorá výstavu kurátorsky zastrešila a expozíciu finančne podporil aj primátor mesta Dolný Kubín. „Výstava pomohla rozvíjať vzťahy partnerských miest Dolného Kubína a Braunau am Inn. Mala názov Praesentia Aeterna - Večná prítomnosť. Je to o tom, že my sa meníme, hmota sa mení. Ľudia prichádzajú, odchádzajú. Nieкто je zdravý, nieкто je chorý, bohatý, chudobný. Raz sa máme dobre, raz sa nemáme dobre. Ale sú veci, ktoré sú nemenné, nadčasové, večné. O tom je aj táto výstava. Obrazy sa zaoberajú tematikou ľudskosti, toho duchovného, čo nevidíme. Spojenie človeka s tým nadčasovým, so zdrojom života a s bytím. Čiže ony sú také tichšie, také kontemplatívne. Nabádajú človeka uvedomiť si, odkiaľ pochádzame, kam smerujeme,“ doplnil Pavol Kajan.

Túžba byť vypočutý a zdieľať sa

Výstava v Rakúskom Braunau am Inn nebola jedinou za hranicami našej krajiny. Diela Pavla Kajana už vycestovali aj do Londýna či do Dubaja. Umelec nás aktuálne reprezentuje aj v medzinárodnej súťaži Tokyo International Foto Awards, ktorá sa koná každý rok na jeseň. „Dal som tam obraz, ktorý cítim, že by mohol rezonovať a zaujať širšie publikum. Ten obraz sa volá Calling. Je tam znázornené dievčatko s mobilom. Vyjadruje to, že prostriedky komunikácie sa neustále menia. Ale čo je to nemenné a ostáva, je naozaj túžba byť vypočutý a zdieľať sa. Poviem to tak: byť milovaný a milovať. Obraz je práve zameraný na to, že napriek tomu, že meníme tie prostriedky také, aké sú, ale my ako ľudské bytosti sme stále takí istí. Nie sme stroje,“ uviedol Pavol Kajan.

Arteterapia v DS Miško

Pavol Kajan sa už takmer rok venuje aj klientom Denného stacionára Miško v Dolnom Kubíne. Umelec má aj hudobné vzdelanie, ktoré odovzdáva práve mladým ľuďom zo stacionára. „Robím takú akoby arteterapiu, alebo rôzne zaujímavé aktivity pre ľudí so zdravotným a mentálnym znevýhodnením. Je to pre mňa veľmi inšpiratívne práve kvôli tomu, že ako som spomínal, tá ľudskosť, keď všetky vrstvy človeka, či už je to bohatstvo, zdravie, sociálne či spoločenské postavenie, dáme preč, vždy ostane

niečo, čo je jedinečné, vzácné. S čím sa my môžeme ako ľudia vzájomne spojiť. Denný stacionár Miško mi toto ponúka. Takže toto je pre mňa ako umelca veľký dar, lebo aj tvorba potom je taká širšia a tie rôzne sklíčka do mozaiky zapadajú. Keď budem plný, znova budem tvoriť. Myslím si, že niekedy na jeseň, respektíve v zime, príde obdobie, kedy začnem tvoriť to, čo som zažil alebo čo ma postretlo,“ uzavrel Pavol Kajan.

redakcia

Organ v kostole na Brezovci rozozvučali hudobníci z 11 krajín

Kostolom povýšenia sv. kríža na Brezovci sa niesli tóny organu v podaní hudobníkov z rôznych krajín sveta. Kráľovský nástroj sa v rámci medzinárodnej organovej súťaže Orava Organ Prix rozozvučal v pondelok 7. a v utorok 8. októbra.

„Impulz prišiel od Moniky Melcovej, ktorá je umeleckou riaditeľkou tejto súťaže. My sme sa nad súťažou zamýšľali už dlhšie. V podstate, už odkedy bol postavený nový organ na Brezovci. Celé sa to nejako vyvíjalo asi pred tromi rokmi, kedy sme nad tým začali už tak vážnejšie uvažovať a napísali sme

projekt na ministerstvo. Dostali sme peniaze a už bolo treba niečo robiť. Už nebolo cesty späť. Všetko vyšlo. Minulý rok sme mali prvý ročník, teraz máme druhý," povedal Matej Bartoš, riaditeľ súťaže Orava Organ Prix. Medzinárodná súťaž je trojkolová. Úvodné kolo je predvýberové. „Súťažiaci posielajú videonahrávky a porota potom následne vyberá, lebo v organovej súťaži nie je možné dostať veľký počet súťažiacich na jedno miesto, pretože tam nejde len o súťaž alebo súťažný výkon, ale každý z nich si musí akoby na organ zvyknúť. Musí si ho naregistrovať, musí sa mu prispôbiť, rovnako aj tomu priestoru, čo pri iných nástrojoch nie je potrebné. Do Dolného Kubína sme mohli zavolať len obmedzený počet uchádzačov," uviedol Matej Bartoš.

Pokojne, muzikálne a farebne

Mladí hudobníci zahrali v rámci súťaže ľubovoľne ako aj porotou určené skladby. „Ak sa súťažiaci dostane do finále, čo je ďalší deň, tak tam je povinná skladba slovenského autora Štefana Németha-Šamorínskeho, ktorý bol dlhoročným organistom v Bratislave na začiatku dvadsiateho storočia. Od neho máme takú zachovanú skladbu Par-

tita profana, ktorá sa skladá z niekoľkých častí a dve časti si musí súťažiaci naštudovať a prísť s nimi. Čiže je to aj taká propagácia slovenského umenia v zahraničí," doplnil Matej Bartoš. Do druhého ročníka organovej súťaže sa prihlásilo 20 hudobníkov z 11-tich krajín. Súťažiaci boli zo Slovenska, Číny, Južnej Kórey či Japonska. „Porota vybrala štrnástich, ktorí mali prísť do Dolného Kubína. Traja rezignovali z rôznych dôvodov, či už sú to zdravotné dôvody alebo osobné," zhrnul Matej Bartoš. „Ja som veľmi rada, že sa sem prihlásilo toľko národností. Žiaľ, neprišiel nám kandidát z Číny, ktorý momentálne študuje v Japonsku. Tu sú aj problémy s vízami. Zatiaľ sme spokojní. Vyzerá to pokojne, muzikálne, farebne a dúfam, že kandidáti sa cítia v pohode, tak isto ako aj my," dodala Monika Melcová, umelecká riaditeľka súťaže.

Zvučné mená

Mladých umelcov hodnotila profesionálna porota. Za hudobný porotcovský stôl si zasadli traja členovia svetových mien. „V porote máme takú našu stálicu. Je ňou umelecká riaditeľka, Monika Melcová. Je to slovenská špičková organistka, ktorá žije už dlhé roky v zahra-

ničí. Momentálne pôsobí v Španielsku a je uznávaná v celej Európe. Oslovujeme naozaj známych umelcov, lebo to je to gro. V tomto roku tu máme pána profesora Benoïta Merniera z Bruselu. To je predseda poroty. Ešte Vincenza Thévenaza zo Švajčiarska, zo Ženevy. Všetko sú to špičkoví umelci, organisti a aj pedagógovia," uzavrel M. Bartoš. Finalistami medzinárodnej súťaže v hre na organ sa stal Philipp Fink, Rina Ishii, Agáta Sivčáková a Linda Vannayová. Prvá cena nebola udelená. Druhé miesto získala Rina Ishii a tretie Linda Vannayová. Špeciálnu cenu za najlepšiu interpretáciu diela Štefana Németha-Šamorínskeho získala Linda Vannayová.

text a foto: redakcia

V Oravskej galérii predstavili svoju tvorbu traja umelci

Oravská galéria sprístupnila nové expozície. Vernisáž výstav sa konala vo štvrtok 10. októbra. Veľkú výstavnú sieň dotvárajú diela dvoch autorov, Dávida Demjanoviča a Jarmily Mitríkovej.

Ide o etablovaných umelcov na domácej aj medzinárodnej umeleckej scéne najmä vďaka svojim veľkoformátovým maľbám, ktoré spolu realizovali technikou kolorovanej pyrografie na preglejke. Autori nazvali spoločnú prezentáciu diel Od Dunaja k strmým štítom Tatier. Ide o retrospektívnu výstavu. „Na pyrografiách sme pracovali štrnásť rokov. Remixovali sme motívy z našej minulosti s odľahčeným pohľadom. My sme si mohli, ako ďalšia generácia, z niektorých vecí urobiť srandu, alebo použiť nadsázku a zveličenie," povedala autorka, Jarmila Mitríková.

Od Dávida Demjanoviča tu nájdete sochy, objekty a pyrografie. A od Jarmily Mitríkovej sochy. „Je tu inštalácia, ktorá odráža keramické sošky, ale s motívmi priamo vychádzajúcimi z obrazov. Potom je tu ďalšia keramická inštalácia, ktorá odráža už moje najnovšie smerovanie, ktoré je práve ovplyvnené zrazu úplne niečím iným, a to mojím materstvom," dodala J. Mitríková.

Spriada nite a rozpletá ornamenty

V malej sieni návštevníci nájdú výstavu Spriadač, Priadkar, Priadenec. Jej autorom je intermediálny umelec, Jaro Varga. „Autor hľadá názov, ktorý v našom slovníku neexistuje. Označenie mužskej role priadky, ktorá spriada nite. Jaro Varga sa stáva osobou, ktorá spriada príbehy, spriada vlákna a zároveň rozpletá naše mýty a predstavy. Rozpletá naše ľudové ornamenty, ako je syrový korbáčik a hľadá ich nové významy," uviedol kurátor výstavy, Adam Galko.

„V prvej miestnosti je interaktívna socha z plastelíny, kde začíname príbeh

o mne, ale aj o T. H. Florinovi. Prvá miestnosť je jedna socha, ktorá vonia plastelínou. Je to taká inštalácia kmeňa alebo koreňov. Ďalej je tu séria kresieb. Je to taký mestský denník malých poetických kresbičiek. Nájdeme tu aj sieť upletenú z VHS pásov s rôznymi knižkami. Nakoniec tu máme syrové korbáčiky, z ktorých splietam nové príbehy a v tomto prípade je to busta T. H. Florina. Má svoju dočasnú a vôňu. Tá vôňa je to, čo si divák z výstavy odnesie v receptoroch. A výstavu bude cítiť ešte chvíľu aj potom, čo z nej odíde," uzavrel autor výstavy, Jaro Varga.

Umelecké diela Jara Vargu, ako aj tvorbu Jarmily Mitríkovej a Dávida Demjanoviča si môžete pozrieť do 12. januára 2025.

redakcia

Načítajte kód a pozrite si časť z aktuálnych expozícií v Oravskej galérii.

Mesiac úcty k starším – seniorov bavili Jadranka a Fresh Band

foto: redakcia

Október je mesiac, ktorý sa spája s úctou k starším ľuďom. Pri tejto príležitosti pripravilo mesto Dolný Kubín pre svojich seniorov akciu v Mestskom kultúrnom stredisku. Tí sa najskôr zišli v divadelnej sále, kde na nich čakal koncert Jadranky a následne sa už bavili so skupinou Fresh Band.

„Túto akciu sme pripravili pre našich seniorov, aby sa tu zabavili a porozprávali,“ povedala Zuzana Haláková z denného centra v D. Kubíne. „Ja som speváčka, ktorá chodí po celom Slovensku. Rada cestujem po krajine a milujem ľudí, ktorí so mnou na tejto hudbe vyrastali. Je to už 26 rokov, ako som na hudobnej scéne a som rada, že ľudia mi zostávajú stále verní,“ povedala speváčka, Jadranka Handlovská.

Jadranka pripravila pre fanúšikov aj vinylovú platňu s jej najväčšími hitmi. „Moje deti, Enzo a Silvinka, mi dali vinyl, čo je u nás stále ojedinelé. Zo stredného prúdu ho nemá nikto, som prvá,“ uviedla Jadranka. Speváčka, ktorá viac ako hodinu ba-

vila Dolnokubínčanov, im poslala aj odkaz. „Prajem im veľa zdravia – to je to najdôležitejšie. Ja už mám tiež bolesti, ale keď sa takto na javisku vytancujem a vidím, ako oni tancujú so mnou, tak som znovu ako 20-ročná,“ doplnila Jadranka.

Mesto pripravuje pre seniorov pravidelne rôzne akcie. „Je ich veľa. Máme také poďakovanie pre seniorky z denného centra za ich pomoc a teda so SOŠ obchodu a služieb sme pripravili kadernícky a kozmetický salón. Seniorov čaká aj komunitné stretnutie s hudbou či líčenie,“ popisuje Zuzana Haláková.

redakcia

Stretnutie jubilantov

Primátor mesta a poslanci Ms. zastupiteľstva Vás pozývajú na stretnutie jubilantov, ktorí v roku 2024 oslávia životné jubileum 70, 75, 80, 85, 90, 95 a viac rokov. Stretnutie je ocenením celoživotného prínosu jubilujúcich obyvateľov pre naše mesto. Plánujeme ho zorganizovať v decembri 2024.

V prípade záujmu o účasť na stretnutí jubilantov doručte vyplnenú návratku na mestský úrad osobne na Odbor SVaR alebo elektronicky na e-mail jubilanti@dolnykubin.sk, príp. poštou na adresu: **Mestský úrad, Hviezdoslavovo námestie 1651/2, 026 01 Dolný Kubín** najneskôr **do 30. novembra 2024**. Pre viac informácií nás môžete kontaktovať aj telefonicky na čísle **043/5814 412**.

NÁVRATKA „STRETNUTIE JUBILANTOV 2024“

Meno a priezvisko: _____

Adresa trvalého bydliska: _____

Dátum narodenia: _____

Telefónny kontakt: _____

Svojím podpisom udeľujem mestu D. Kubín súhlas so spracovaním osobných údajov v rozsahu meno, priezvisko, adresa bydliska, dátum narodenia a telefónne číslo pre účely organizovania Stretnutia jubilantov 2024 a zápisu do knihy jubilantov.

Podpis jubilanta

Orava Card otvára zákutia a turistické atrakcie so zľavou

Hľadáte zľavy do aquaparku, na Oravský hrad či splavovanie na pltiach? Je tu Orava Card – pre Oravčanov i hostí.

Klaster ORAVA je nezisková organizácia, ktorá podporuje cestovný ruch, koordinuje marketingové aktivity svojich členov a spoločne propaguje náš región doma i v zahraničí. Klaster poskytuje špeciálne zľavy vďaka Orava Card. Táto karta prináša mnohé benefity a umožňuje domácim i návštevníkom spoznávať zákutia a pamätihodnosti Oravy. „Orava Card ponúka zľavy napríklad do zariadení, ako je AquaRelax D. Kubín, Oravský hrad alebo Kubínska hoľa nielen v letnej sezóne, ale aj na skipassy v zime,“ približuje výkonný riaditeľ Klastra Orava, Mário Šutta.

Od 5 do 20 percent

Kartu plnú zliav využijete aj v Múzeu oravskej dediny, pri splavovaní na pltiach alebo plavení sa loďou po Or. priehrade. Uplatníte ju aj v hoteloch, penziónoch či v dolnokubínskej knižnici. Výška zliav je individuálna, od 5 až do 20% podľa typu atrakcie. Oravskú regionálnu kartu zakúpite vo variantoch Classic (5 eur), Family (12 eur) a Oravská svorka (16 eur). Záleží, či potrebujete kartu pre seba, rodinu alebo pre skupinu 4 a viac dospelých. Platnosť karty je 2 roky. Dostanete sa k nej cez e-shop na visitorava.sk, v turistických a informačných centrách a u zmluvných partnerov Klastra Orava.

redakcia

Orava Card

Regionálna karta zliav s balíkom služieb pre všetkých

Vaša vstupenka k úsporám, dobrodružstvám a relaxu!

www.visitorava.sk

Realizované s finančnou podporou Ministerstva regionálneho rozvoja a športu Slovenskej republiky
MINISTERSTVO CESTOVNÉHO RUCHU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY
DOVOLENKA NA ŠPORTOVÝ TURIZMUS

Foto: Mlčan Chudoba

V aplikácii Visit Orava objavíte všetko, čo región ponúka

Vitajte v najsevernejšej časti Slovenska, ktorá sa pýši svojou tradičnosťou a úchvatnou prírodou! S našou mobilnou aplikáciou, ktorá obsahuje aktuálne podujatia a novinky, môžete objaviť všetko, čo má Orava ponúknuť.

Týmto slovami pozýva oblastná organizácia cestovného ruchu Klaster Orava, aby ste si stiahli jej aplikáciu Visit Orava. „Aplikácia ponúka rôzne podujatia, ktoré sa konajú v regióne najbližšie 2 týždne a sú neustále aktualizované,“ vysvetľuje výkonný riaditeľ Klastra Orava, Mário Šutta. Budete mať prehľad o koncertoch, divadlách, festivaloch alebo filmových predstaveniach. Po otvorení udalosti na vás čakajú ďalšie informácie, ale aj možnosť zakúpiť si vstupenky alebo nechať sa navigovať priamo na miesto podujatia.

Aplikáciu pravidelne aktualizujú

Nechýbajú ani aktuality, kde sa dozviete viac napríklad o turistickej sezóne v Roháčoch alebo o plánovanom otužovaní sa na Orave. „Tiež je tam interaktívna mapa so zaujímavými miestami a možnosť vložiť regionálnu kartu zliav Orava Card s jej benefity,“ približuje M. Šutta. Aplikácia je k dispozícii na všetkých mobilných zariadeniach pre systémy Android aj iOS. „Na tejto aplikácii neustále pracujeme, snažíme sa, aby bola priateľivá pre všetkých návštevníkov,“ hovorí M. Šutta. Plánujú doplnenie nových funkcionalít a jazykových mutácií.

redakcia

Bezplatná turistická aplikácia
visitorava.sk

Stiahni si aplikáciu a budeš vedieť čo sa deje na Orave

Výhody aplikácie

- interaktívne mapy a turistické trasy
- aktuálne informácie o podujatiach
- exkluzívne ponuky a zľavy
- jednoduché používanie
- kontaktné informácie

GET IT ON Google Play | Download on the App Store

Realizované s finančnou podporou Ministerstva cestovného ruchu a športu Slovenskej republiky
MINISTERSTVO CESTOVNÉHO RUCHU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY
DOVOLENKA NA ŠPORTOVÝ TURIZMUS

foto: Kamil Škvarka

Táto vykurovacia sezóna bude drahšia, s dopadom na čistotu ovzdušia

Vždy na začiatku vykurovacej sezóny sa prihovám za čisté ovzdušie. Tohtoročné oslovenie verejnosti sa nebude počúvať príjemnejšie ako to vlnajšie, skôr naopak. Podľa mediálnych informácií sa plošná pomoc štátu s účtami za plyn a elektrinu skončí.

V relácii Energetika dňa 24.09.2024 šéf ÚRSO Jozef Holjenčík informoval (ako odhad), že tí, ktorí na plyne iba varia, zaplatia v priemere ročne o 14 eur navyše. Tí, ktorí na plyne varia a ohrievajú ním aj teplú vodu, si priplatia 200 eur. Najviac sa zdražovanie dotkne tých, ktorí plyn využívajú na varenie, ohrev vody aj kúrenie. Ich výdavky vzrastú o viac ako 450 eur. Ďalej uviedol, že pri cenách elektrickej energie by nárast nemal byť až tak citelný. Ako sa však zdá, nemusí to byť až také jednoznačné. Či sa podarí tohtoročnú cenu udržať aj v budúcom roku, sa ukáže až po rokovaní ministerstva hospodárstva s Európskou komisiou, ktorej sa dotovanie cien energií nepáči.

Pevné palivo pravdepodobne tiež zdražie, ale pôjde na odbyt, počet lokálnych kúrenísk sa zvýši

Možno preto takmer s istotou predpokladať, že využívanie lokálnych zdrojov pri kúrení pevným palivom sa z ekonomických dôvodov v našom regióne oproti vlnajšku opäť zvýši. A navyše, avizovanou infláciou a zvýšením DPH v roku 2025 a logicky napokon aj vyšším dopytom po dreve a uhlí, sa dá očakávať navýšenie ich ceny.

Nedopustíme spaľovanie odpadu ako „náhradu“ za výrobcom predpísané kvalitné palivo pre inštalované spaľovacie zariadenia

Existuje tu vážne varovanie, že všetky tieto nepriaznivé okolnosti povedú k hľadaniu „úspory“ aj spaľovaním odpadov. Spaľovanie odpadu mnohonásobne navyšuje emisie oproti spaľovaniu suchého dreva, nehovoriac už o veľkom počte ďalších škodlivých látok ohrozujúcich zdravie populácie. Takéto „šetrenie“ treba považovať za absolútne neprijateľné, odsúdeniahodné a nanajvýš bezohľadné voči spoluobčanom a treba ho nekompromisne aj finančne postihovať. Takúto možnosť dostali samosprávy od júla 2023 novým zákonom o ochrane ovzdušia.

Implementácia nového zákona o ovzduší v meste D. Kubín v roku 2024

Oslovil som radnicu s otázkou, ako sa využíva v meste nová legislatíva, ktorá významne zvyšuje právomoci samosprávy v boji za zlepšenie kvality ovzdušia. Z odpovedí som stručne vybral:

- Rozpor so zákonom o ochrane ovzdušia mesto evidovalo v tohtoročnej vykurovacej sezóne iba v jednom prípade. Prehrešok bol riešený v spolupráci s mestskou políciou a občanmi. Pokuta uložená nebola.

- Zástupkyňa mesta D. Kubín sa zúčastnila na stretnutí k Programu na zlepšenie kvality ovzdušia (PKZO). Mesto bolo Slovenským hydrometeorologickým ústavom zaradené do 3. stupňa

zoznamu rizikových obcí v Žilinskom kraji. 185 obciam v ŽSK zaradeným do 2. a 3. stupňa vyplýva povinnosť prijímania opatrení na zníženie emisií. Platí, že s výškou rizikového stupňa stúpa závažnosť ohrozenia zlou kvalitou ovzdušia. Mesto predbežne nebude vypracovávať svoj PZKO, pokiaľ nebude vypracovaný dokument pre kraj.

- Osvetové opatrenia vykonáva mesto každoročne cez svoje médiá či MHD (letáky). Manažérmi kvality ovzdušia ŽSK boli oslovené školy a škôlky, so svojou ponukou aktivít environmentálnej výchovy, so zameraním na kvalitu ovzdušia. Mesto sa zapojilo do programu LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia.

- Radnica sa snaží získavať dostupné informácie, posúvať ich ďalej občanom a reagovať na zaujímavé výzvy. Vedenie mesta bolo v minulosti oslovené prevádzkovateľmi mobilných zariadení, ktorí ponúkali monitoring stavu kvality ovzdušia. Ponuky boli z finančných dôvodov odmietnuté. Mesto využíva zverejnené informácie o monitorovaní znečistenia prostredníctvom Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO) SHMÚ. Na webe mesta sú zverejňované informácie o kvalite ovzdušia, aj s odporúčaním na odkaz dnesdycham.populair.sk. V rámci ŽSK je do NMSKO zaradených päť mestských staníc.

K tomuto odseku komentár autora tohto príspěvku:

Orava doposiaľ nemá monitorovaciu stanicu kvality ovzdušia, zmení sa to?

V rámci NMSKO je na území Slovenska rozmiestnených 52 automatických monitorovacích staníc. SHMÚ zabezpečuje aj tzv. mobilný monitoring prostredníctvom mobilných monitorovacích staníc kvality ovzdušia. V tejto súvislosti pripomeniem, že by mestu prospelo, pokiaľ by rovnako ako Žilina, Martin, Ružomberok a Liptovský Mikuláš, bol aj Dolný Kubín zaradený do NMSKO. Na Orave bola v nedávnej minulosti len jedna mobilná monitorovacia stanica v Breze. V rámci projektu LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia môžu starostovia obcí po konzultácii s manažermi kvality ovzdušia vyjadriť záujem o mobilné monitorovanie kvality ovzdušia. Podnety vyhodnocuje SHMÚ a berie do úvahy pri plánovaní umiestnenia limitovaného počtu mobilných staníc na území SR.

Zvyšilo sa environmentálne povedomie obyvateľov Dolného Kubína?

Nemám kompetenciu a ani žiadnu po-

trebu hodnotiť, do akej miery vyššie uvedené aktivity mesta pri implementácii nového zákona prispeli k zlepšeniu čistoty ovzdušia. Ale realita, že SHMÚ zaradil Dolný Kubín do 3. stupňa zoznamu rizikových obcí ŽSK, o to viac, ak sa v prehľade SHMÚ pre mesto uvádzajú ako hlavná príčina znečistenia lokálne kúreniská, nenasvedčuje výraznejšiemu nárastu ekologického povedomia obyvateľov. Osobne, v spolupráci s redakciou TVDK, sa už sedem rokov svojimi príspevkami v novinách KUBÍN o to tiež usilujem.

Opakovanie je matkou múdrosti

Vrávi sa, že „opakovanie je matkou múdrosti“, a preto mi na začiatku vykurovacieho obdobia nenapadá nič lepšie, ako parafrázovať text z projektu LIFE IP - Zlepšenie kvality ovzdušia, s ktorým mesto spolupracuje: V zimnom období vznikajú často problémy s kvalitou ovzdušia, práve kvôli emisiám z vykurovania domácností. Tieto emisie môžu zapríčiniť lokálne smogové situácie. Spalovanie tuhých palív (osobitne uhlia) v domácnosti je najvýznamnejším zdrojom prachových častíc a ben-

zo(a)pyrénu, ktoré predstavujú výrazné zdravotné riziko. Niektoré domácnosti v snahe získať teplo a šetriť náklady na palivo, extrémne obmedzujú prívod vzduchu na spaľovanie, spaľujú nekvalitné palivo, mokré alebo nedostatočne vysušené drevo, uhlie, či domový odpad. Ak pritom používajú staré spaľovacie zariadenia, nedostatočne udržiavané s nízkou účinnosťou, v kombinácii s nesprávnym postupom pri vykurovaní, prispievajú k nedokonalému spaľovaniu. Tým sa zvyšuje množstvo emisií, nielen v tesnej v blízkosti domu, ale aj vo vnútri domu.

Na záver pár slov spoluobčanom a optimistické očakávania, že ovzdušie bude u nás v tomto roku čistejšie

Všetko je teraz už len v rukách používateľov lokálnych kúrenísk, aby neprispievali znečisťovaním ovzdušia k ohrozovaniu zdravia v meste, ktoré, pokiaľ ide o vonkajší vzhľad, je ľuďmi oprávnené obdivované pre svoje pestré záhony rozkvitnutých kvetov a pochvalne ho hodnotia ako mesto zelene.

Andrej Švehla

Divadlom upozornili na kyberšikanu, mentálne zdravie a inakosť

Komunitné centrum EDUKOS prinieslo v rámci nízkoprahového programu 8. októbra pre žiakov dolnokubínskych základných a stredných škôl divadelné predstavenie Spleť. Autorská inscenácia upozorňuje na negatívny vplyv sociálnych sietí na duševné zdravie mladých ľudí a s tým spojenú kyberšikanu a rasizmus.

I Hrajú v nej herci z Divadelného centra v Martine. „Je to reakcia na spoločenskú situáciu, ktorá je hlavne u mladých ľudí charakterizovaná akousi absenciou tolerantnosti, absenciou akceptácie inakosti a aj na duševné problémy, ktoré úzko súvisia s fenoménom sociálnych sietí. O týchto témach práve divadelná hra Spleť hovorí k mladým ľuďom veľmi pútavou formou. Cieľová skupina sú tínedžeri, dospelávajúci ľudia, ktorí sa pohybujú v online priestore a ktorí čelia týmto výzvam. Preto dúfame, že aj my sme malým dielom prispeli a trochu pomohli v riešení týchto spoločenských problémov,“ ozrejmil Michal Čipka, pracovník komunitného centra EDUKOS. Po predstavení v mestskom

kultúrnom stredisku mohli žiaci diskutovať so psychológom. Podujatie podporilo ministerstvo školstva a Národný inštitút vzdelávania a mládeže.

text a foto: redakcia

Vladimíra Janigu ocenili na Výtvarnom spektre 2024

Celoštátne kolo postupovej súťaže neprofesionálneho umenia Výtvarné spektrum 2024 pozná víťazov. Medzi ocenenými je aj náš umelecký kováč V. Janiga.

Cenu si prevzal v Leviciach 4. októbra v kategórii plastika za kolekciu diel z fúkaného skla a kovu. „Bolo to pre mňa veľké ocenenie, overenie si môjho výtvarného stavu. Veľmi ma to potešilo. Na celoslovenskej výstave to už niečo znamená. Som rád, že som sa jej zúčastnil a že som mohol opäť verejnosť oboznámiť, že som tu a že som činný,“ zhrnul umelecký kováč, Vladimír Jani-

ga. Diela a oslavu železa v podaní Vladimíra Janigu môžete vidieť až do konca roka v Múzeu oravskej dediny v Zuberici. Hlavnú cenu Výtvarného spektra 2024 získala Veronika Jurčáková z Mútneho, ktorá reprezentovala Oravské kultúrne stredisko.

redakcia

Pripomenuli si storočnicu otvorenia Hviezdoslavovej útulne

Od otvorenia Hviezdoslavovej útulne vo výške 1 250 m.n.m. na Zadnej polane Choča, ktorej vznik predstavoval významný mílnik v rozvoji novodobej turistiky, ubehlo už sto rokov. Toto výročie si poslednú septembrovú nedeľu 2024 pripomenul Klub slovenských turistov v spolupráci s obcou Jasenová.

Zreštrúvané hist. snímky (archív M. Removička)

Vznik Hviezdoslavovej útulne pod Chočom súvisí s prudkým rozvojom turistiky na Orave začiatkom 20. storočia. Postavili ju v roku 1924 za pomoci vojakov z 3. horského práporu v Dolnom Kubíne. Vybrali pre ňu miesto chránené pred vetrom a v blízkosti zdroja pitnej vody. „Keď sa začala chata stavať, podmienka bola, aby bola blízko pitnej vody a v blízkosti chodníka. Táto studnička je najvyšší vodný zdroj na Choči,“ približuje Miroslav Benko z Klubu slovenských turistov Orava Dolný Kubín. Oravskí turisti studničku pred rokmi zrevitalizovali a na „domček“ zavesili povestný hrnček.

Na svätého Václava

Hviezdoslavovu útulňu oficiálne otvorili 28. septembra 1924 na sviatok svätého Václava. Turisti sa dostali z Dolného Kubína do Jasenovej koňmo, odtiaľ pešo vyšli k novej chate, kde ich čakala hudba, pivo aj niečo pod zub. „Pred sto rokmi bolo také isté nepriaznivé počasie, ako je aj dnes, sychravo. Bolo tam 170 ľudí, hrala dychovka,“ spomína významná postava slovenskej turistiky, Ernest Rusnák. „Útulňa bola zvyčajne otvorená celodenne cez prázdniny a zvyšok roka ju spravovali väčšinou bačovia a valasi, ktorí tu boli na salašoch,“ hovorí Michal Šulič z Klubu slovenských turistov Orava Dolný Kubín. Jedným z jej prázdninových správcoŧ bol napríklad učiteľ biológie a chémie, Anton Kocian, ktorý sa o ňu staral v rokoch 1930-1935.

Nemala dlhý osud

Storočnicu Hviezdoslavovej útulne si prišli pripomenúť aj turisti z okolia, napríklad Pavel Lupták z Ružomberka, ktorého zaujíma nielen samotná turistika, ale aj jej história: „Pokladal som za povinnosť tu prísť, keď som vedel, že sa to koná.“ Chatu pod Chočom pomenovali podľa literárneho veľikána Pavla Országha Hviezdoslava tri roky po jeho smrti. Útulňa s kapacitou 24 osôb však nemala dlhý osud. Turistom poskytovala útočisko len 20 rokov. Počas druhej svetovej vojny ju nemecké vojská v decembri 1944 vypálili. Jej činnosť sa už nepodarilo obnoviť a dnes po nej ostali len kamenné základy. Okrem

nej si turisti 29. septembra 2024 pripomenuli aj sto rokov od posledného výstupu spisovateľa Martina Kukučina a básnika Štefana Krčméryho na Choč. „Som maximálne nadšená, spokojná, vďačná a rada, že sa nám to podarilo, že sa ľudia zišli, že mali chuť, čas a odvahu a bolo to krásne podujatie,“ nadchýna sa starostka Jasenovej, Paulína Škradová.

V celom pohorí Chočských vrchov po zániku Hviezdoslavovej útulne neexistuje v súčasnosti funkčná horská chata. Jedinú možnosť poskytuje stará koliba s milým názvom Hotel pod Chočom, v ktorej sa dá bivakovať.

redakcia

AquaRelax hostil prvú krajskú plaveckú súťaž pre ľudí s in- telektuálnym znevýhodnením

Prvá krajská plavecká súťaž pre ľudí s intelektuálnym znevýhodnením na Slovensku bola v Dolnom Kubíne. Aquarelax privítal v sobotu 21. septembra mladých plavcov z celého Žilinského kraja.

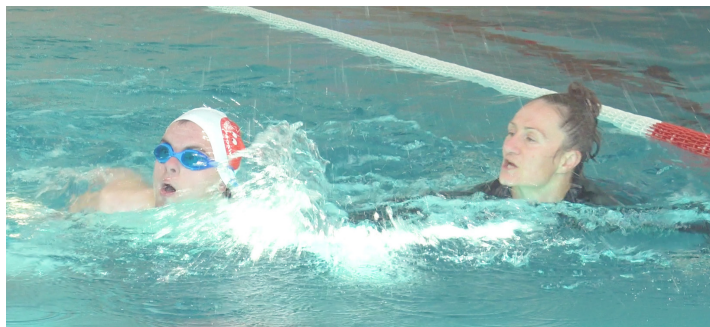
Premiérovú krajskú plaveckú súťaž, na ktorej sa predstavilo 14 mladých ľudí, pripravilo Občianske združenie Úsmev prosím! spolu s tunajšou plaveckou školou Tulipánik. „Táto súťaž je určená pre deti a mladých do tridsať rokov s intelektuálnym znevýhodnením preto, aby mali viac voľnočasových aktivít v našom kraji. Vedeťme aj plavecké krúžky. Aktuálne v Zuberco a v Dolnom Kubíne. Taktiež od septembra v Ružomberku. Touto cestou by som chcela poďakovať plaveckej škole Tulipánik, ktorá už druhý rok s nami pláva a naučila plávať už mnoho detí,“ povedala Renáta Kufová z Občianskeho združenia Úsmev prosím!. „Sú to krásne hodiny. Všetci sa veľmi snažia, chodia pravidelne, aj keď sú chorľaví. Môžem po-

vedieť, že tá atmosféra je super. Bolo by skvelé, keby sme mali všetci toľko citlivosť ako majú tieto deti," uviedla Markéta Kotlíňová z plaveckej školy Tulipánik. „Sme veľmi spokojní, keď vidíme týchto mladých ľudí a ich rodičov, aké majú úsmevy na tvárach. Prišlo nám pomôcť aj veľa dobrovoľníkov a ozvalo sa nám aj veľa partnerov z celého Žilinského kraja, za čo sme nesmierne vďační a boli sme aj veľmi prekvapení, že ľudia chcú podporovať takéto akcie," ďakuje Andrea Kaluzová z občianskeho združenia. „Vidno to aj na nich, že sú veľmi šťastní a vysmiati. Všetci sú tu spokojní. Ja sa smejem, že niektorým to ide fakt lepšie ako mne. Podávajú veľmi dobré výkony. Hodnotím to veľmi pozitívne," pochvaluje si dobrovoľníčka, Tatiana Kubániová.

V hlbokých vodách

Plavci súťažili v dvoch kategóriách do 14 rokov a od 15 do 30 rokov. Predstavili sa v 25, 50 a 100 metrovej dĺžke. Plavecký štýl bol znak a voľný spôsob. „Boli z toho dosť nervózni, lebo nikdy neplávame v tak hlbokých vodách. Plávame väčšinou vo vodnom svete, lebo je tam teplejšie alebo v Zuberco, kde máme tiež teplú vodu. Ale zvládli to super. Bolo na nich vidno aj stres a paniku, ale zvládli to," teší sa Markéta Kotlíňová. „Plávanie je šport, na ktorý sa môže prihlásiť každé dieťa bez rozdielu na to, či má intelektuálne alebo fyzické znevýhodnenie.

nie. Jednak pôsobí relaxačne a má to aj pozitívny vplyv na ich zdravie. Ale plávanie prináša aj socializáciu, ktorú tieto deti a táto mládež potrebuje. Potrebujú svoj voľný čas tráviť aktívne," uviedla Renáta Kufová.

Prvý ročník plaveckej súťaže pre ľudí s intelektuálnym znevýhodnením odštartoval ďalšie. Akcia sa zapísala do kalendára podujatí Občianskeho združenia Úsmev prosím!. „Veríme, že do budúcnosti sa nám opäť podarí zorganizovať toto podujatie. Pozývame všetkých, ktorí radi plávajú, nech určite prídu," uzavrela R. Kufová.

text a foto: redakcia

Máme rôzne dary, spolu sa nám darí

Členovia Občianskeho združenia „Čas a priestor medzi nami“ zrealizovali projekt pod názvom: *Máme rôzne dary, spolu sa nám darí. Súbor stretnutí zahŕňal nielen rozvoj sociálnych zručností, spolupráce, komunikácie, ale aj zdravý pohyb, kreatívne tvorenie a kooperačné hry v skupine.*

Vďaka nim mohli tínedžeri zo špeciálnej základnej školy prehĺbiť porozumenie voči sebe, svojmu okoliu a preniesť ho nadobudnuté aj do bežných činností. Na kreatívne pomôcky prispelo aj mesto Dolný Kubín. V skupinke tínedžerov

pod vedením lektorky Andrey Zelinovej Šuvadovej s využitím rôznych kooperačných sociálnych, pohybových, zmyslových aktivít a hier a cieľených pomôcok bol poskytnutý priestor a možnosť učiť sa sebadisciplíny, rozvíjať osobný potenciál, zlepšovať držanie a ohybnosť tela, učiť sa striedať aktívne využitie času s oddychom, relaxáciou, uvoľnením. Taktiež zvýšiť schopnosť spolupracovať, prejavovať radosť z pohybu, tvorenia, zmyslových vnemov. Dôležitou súčasťou zamerania projektu bola aj podpora schopnosti učiť sa prijívať seba, svoje možnosti, budovať zdravé sebadovedomie napriek úskaliam, ktoré život môže priniesť, dokázať sa smiať a tešiť sa z vlastných úspechov, ale aj z úspechov iných.

Andrea Zelinová Šuvadová

O haptickú mapu mesta je záujem

Len minulý rok predstavila dolnokubínska samospráva prvú haptickú mapu mesta, ktorú dokážu prečítať aj nevidiaci. Dnes sa už teší veľkému záujmu zo strany znevýhodnených turistov a návštevníkov mesta, ktorí môžu vďaka nej navštíviť jeho infraštruktúru, pamiatky či prírodu.

„Možno bude zaujímavosťou aj pre Dolnokubínčanov vedieť, že naozaj haptická mapa mala svoj efekt. Jej zverejnenie spôsobilo to, že Dolný Kubín začali navštevovať ľudia, či už nevidiaci, slabozrakí a práve dnes nás navštívil celý autobus z Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska (ÚNSS). Celú túto výpravu organizoval nevidiaci pán Cesnek. Je naozaj milé vidieť ľudí, ktorí sa snažia prekročiť hranice a prísť navštíviť aj naše mesto. O túto mapu bol prejavovaný záujem už viackrát. Či už to bola práve ÚNSS, ktorá má pomerne veľa

členov, ale sú to aj bežní občania. Pán zo Zázrivej si bol pre svojho známeho vyžiadať túto mapu, aby mu uľahčil prechod cez mesto," zhrnula Monika Salvová z referátu reg. rozvoja a cestovného ruchu MsÚ DK. Haptická mapa je pre nevidiacich a slabozrakých dostupná v turistickej informačnej kancelárii na mestskom úrade zadarmo.

text a foto: redakcia

foto: redakcia

Charitatívnym behom nasýtili a poskytli vzdelanie 348 deťom

Charitatívnym behom menia životné príbehy detí. Jeden bežec – jedno nasýtené dieťa. V sobotu 21. septembra vybehali v Dolnom Kubíne obedy pre hladujúce deti.

Každý účastník Mary's Meals Charity run pokryl svojím štartovným nákladom na stravovanie jedného dieťaťa na celý školský rok v najchudobnejších krajinách sveta. „Mary's Meals beh je jedno z podujatí, ktoré robíme ako charitatívna organizácia Mary's Meals. Ľudia môžu prispievať počas celého roka, ale rozhodli sme sa, že chceme mať aj takúto športovú udalosť. Beháme po celom Slovensku, a to celý september. Znamená to, že ľudia sa môžu zaregistrovať, odbehnúť si svoju trasu, kdekoľvek chcú. Chceme však aj podujatie, kde sa stretne všetci spolu a zabehneme si spoločne. Predtým to boli Vysoké Tatry a už po druhýkrát sme v Dolnom Kubíne, pretože tu máme skvelú komunitu a základňu ľudí,“ povedala Alexandra Murínová z charitatívneho hnutia Mary's Meals Slovensko. „Nie je to len také prispieť na dieťa ži-

júce v chudobe, ale bežci si zabehnú trasu, ktorá je možno takisto dlhá, ako kráčajú mnohé deti každý deň do školy. Je to veľmi symbolické, lebo štartovné behu je 22 €, čo je práve suma, ktorá nasýti jedno dieťa v škole na celý školský rok v mieste vzdelávania. Je to veľmi krásna symbolika. Bežcov to motivuje. Zabehnú si, spoja sa s inými ľuďmi, aby pomohli niekomu inému a to je naozaj silné. Takto môžeme tvoriť veľkú komunitu,“ doplnil Adam Skirčák z Mary's Meals Slovensko.

Prišli ľudia z rôznych kútov Slovenska

„Máme tu veľa Dolnokubínčanov, ale sú tu aj ľudia zo Žiliny a dokonca z Podolíncu. Trasa má 8,2 kilometra. Beží sa od zimného štadióna cez mesto Dolný Kubín, cez drevený most a potom sa smeruje okolo fary na Gácel a točí sa v Porube a naspäť. Bežci sa vracajú cez hojdačie mosty. Trasa je optimálna aj s nejakým stúpaním. Takže každý si tam nájde to svoje,“ opisuje Adam Skirčák. Mary's Meals charity run podporilo 230 bežcov. Medzinárodnému charitatívnemu hnutiu sa tak u nás podarilo vyzbierať prostriedky na celoročnú stravu pre 348 detí. „Zabezpečujeme deťom, ktoré žijú v extrémnej chudobe, jedlo, ale vždy v škole. Štartovné nášho behu je práve suma, za ktorú sa dieťa bude môcť nielen najesť, ale aj vzdelávať sa. Takto posúvame tie komunity dopredu. Nie je to len taká pomoc zvonka v tých krajinách, ale zapájajú sa do

nej dobrovoľníci, často aj rodičia tých detí. Suroviny odoberáme od lokálnych farmárov v krajinách, kde pomáhame,“ uviedla Alexandra Murínová.

Ochutnali detskú kašu z Malawi

Dobrovoľníci priniesli na charitatívnu akciu aj kašu, ktorú si mohli účastníci behu zakúpiť. Ide o výživnú zmes, ktorú konzumujú deti v Malawi. „Je to z kukurice a sóje. Kukurica sa pestuje v daných krajinách. Pridávajú sa do nej ešte vitamíny, aby to bolo nutrične vhodné pre deti. Dodáva im to energiu, aby sa mohli učiť,“ dodala Jana Orságová z charitatívneho hnutia. Program školského stravovania Mary's Meals aktuálne funguje v 17-tich krajinách sveta. A to napríklad v Zambii, Libérii, Zimbabwe, Sýrii, Indii či v Keni. Niektorí dobrovoľníci mali možnosť dostať sa aj priamo do krajín, kde charitatívne hnutie Mary's Meals pôsobí. „Ľudia si tam našu pomoc veľmi vážia. Za dôležité považujú vzdelanie. Hlavne rodičia, pretože sami sú negramotní a vidia, aké je ťažké fungovať v živote bez vzdelania. Sú to krajiny, kde často chýbajú najzákladnejšie veci, ktoré si my tu ani nevieme predstaviť. Deti mnohokrát musia pomáhať rodičom a živiť rodinu, pracovať na nejakom poli. Keby aj do školy chceli chodiť, tak buď na to nemajú čas, alebo majú prázdny žalúdok,“ dodala Alexandra Murínová.

redakcia

Naši vzpierači sa stali víťazmi extraligy mužov

Dolnokubínski vzpierači majú na svojom konte ďalší veľký úspech. V októbri ukázali svoju silu na Majstrovstvách Slovenska vo vzpieraní. Z Košíc si odniesli titul víťaza extraligy mužov.

„Bolo to už po dvanásť raz v našej ére, takže máme rekord. Všetci boli spokojní a budeme mať aj veľkú oslavu,“ povedal Peter Janiček z H.I.T.S. vzpieranie D. Kubín. „Finále ligy predchádzali dve kolá. Súťažilo šesť najlepších družstiev na Slovensku. Naše družstvo pozostávalo zo šiestich vzpieračov. Za tie tri kolá sme boli najlepší,“ uviedol Tomáš Chovanec z H.I.T.S. vzpieranie D. Kubín. Za Dolný Kubín ukázali v Košiciach svoje kvality Karol Samko, Vladimír Škapec, Ján Marek Trebichavský, Yehor Melnyik a Peter Janiček. Kým si muži dajú od súťaženia

na chvíľu pauzu, béčko a céčko finálovej ligy ešte len čakajú. „Tak isto dorastenci majú finále pred sebou, žiaci sú na siedmom mieste, ale pokúsime sa im vybaviť ešte nejakú súťaž a potom nás čakajú už len pohárovky, mikulášske alebo silvestrovské poháre, čo je skôr pre mládež, lebo muži už oddychujú,“ dodal Tomáš Chovanec.

O víťazstvo bojovali aj ženy

Tretí októbrový víkend sa v Košiciach okrem mužov predstavili aj ženy. Svoje zastúpenie mal aj Dolný Kubín. „Naše dievčatá v sobotu absolvovali tretie kolo ligy žien. Z pracovných a rodinných dôvodov ich zastúpili naše juniorky Frederika Stuchlá a Laura Kytasová. Skončili na šiestom mieste z jedenástich. Je to pre nich zaslúžená odmena,“ teší sa Tomáš Chovanec. „Veľkým talentom je aj Michal Kvas mladší, ktorý je naša jednotka v kategórii mladších žiakov. Táto kategória je špecifická, lebo okrem trhu a nadhodu má aj atletické disciplíny, ako sú skoky a hody plnou loptou. Pred sebou má aj finálové kolo ligy mladších

žiacov,“ chváli svojho zverenca Tomáš Chovanec. Dolnokubínsky vzpieračský klub sa rozšíril o nového člena. Naše mesto bude na súťažiach zastupovať aj Karol Samko.

Konkrétne termíny súťaží v Dolnom Kubíne ešte nie sú dané. O pripravovaných vzpieračských akciách sa dozviete na webovej stránke www.vzpieranie.sk, kde sú uverejnené aj podrobné výsledky zo súťaží.

redakcia; foto: H.I.T.S. vzpieranie DK

Na nočné Kuzmínovo vybehlo viac ako 160 športovcov

Zdolať nočné Kuzmínovo sa rozhodlo viac ako 160 bežcov. Tí sa stali súčasťou už 5. ročníka športového podujatia Nočný beh Kuzmínovom, ktoré sa konalo v piatok 27. septembra.

Akcia bola určená aj pre detské kategórie. Pre deti boli pripravené trate od 150 do 400 m priamo na Hviezdoslavovom námestí. „Nočný beh Kuzmínovom organizujeme preto, aby sme propagovali Kuzmínovo ako také. Zabudnutú perlu v centre mesta. Ako vidíte, piaty ročník sa nám vydaril. Skvelá účasť, jednak v detských kategóriách sme mali viac ako 70 účastníkov. Takisto v hlavnom behu sa zúčastnilo mnoho účastníkov. Môžem povedať, že je to najväčšia účasť za tých päť ročníkov. Samozrejme aj skvelá Batida, ktorá tu mala predtým vystúpenia a zatriktívnila toto podujatie. Takže ešte raz, ďakujem všetkým za účasť, ďakujem, že piaty ročník sa nám vydaril,“ zhodnotil Štefan Belvončík, organizátor akcie. „Máme ľudí z celej Oravy, keďže tieto

preteky sú zaradené do Oravskej bežeckej ligy. Prišlo aj niekoľko zahraničných pretekárov z Poľska. Takže vítame aj medzinárodnú účasť. Mali sme od najmenších detičiek až po pätnásťročných a niektorí pätnásťroční už štartovali aj v hlavnej kategórii, takže sa z toho veľmi tešíme,“ uviedol Michal Holub z odboru školstva, kultúry, mládeže a športu MsÚ.

Najrýchlejší bol Pavol Bakoš

Na štart hlavného behu sa postavilo viac ako 160 športovcov. V detských kategóriách súťažilo 70 malých bežcov. Športovcov čakala takmer 7 km trať. „Spokojnosť s týmto ročníkom je veľmi veľká, lebo napriek tomu, že nám znovu počasie nevyšlo, ľudia aj tak prišli. My sa z toho tešíme a verím, že keď nám raz vyjde počasie, tak tu bude cez dve-sto ľudí,“ uzavrel Michal Holub. Medzi mužmi zvíťazil Pavol Bakoš z Chlebníc s časom 22 minút a 44 sekúnd. Zo žien bola najrýchlejšia Dolnokubínčanka Linda Urbanová, ktorá do cieľa dobehla za 27 minút a 13 sekúnd. Nočný beh Kuzmínovom zorganizovalo Mesto Dolný Kubín, Bežecký klub Dolný Kubín a Olympijský klub Orava.

text a foto: redakcia

Atmosféru pretekov zachytila aj mestská televízia. Nasnímajte kód a pozrite si reportáž.

Zápisky z mestskej kroniky – rok 1976 (V. časť)

V tomto čísle magazínu Kubín sa po piaty raz vraciame do nášho mesta v roku 1976, tentokrát dvomi témami. Prvou je odpočet činnosti Technických služieb Mestského národného výboru za prvý polrok 1976, druhou témou sú verejné schôdze Komunistickej strany Československa v jednotlivých mestských častiach. Z nich je možné zistiť, aké problémy pred takmer 50 rokmi najviac trápili obyvateľov nášho mesta. Prijemné čítanie a spomínanie.

Sídliisko Banisko (1976). Foto: Jan Brodhanický

Technické služby mesta Dolný Kubín v I. polroku 1976

V období prvého polroku 1976 organizácia Mestského národného výboru Technické služby zamestnávala v priemere 60 pracovníkov. Rozpísaný pracovný plán pre týchto zamestnancov sa riadne plnil a dodržiaval. Priaznivá situácia je aj v plnení ostatných neinvestičných výdavkov. Plnenie plánu príjmov a výdavkov je priaznivé. Dodávky sólo strojov na tento rok boli splnené. Vozový park sa rozšíril o nasledovné vozidlá: vozidlo BOBR, Multicar cisterna na chodníky a traktorový vlek. V súčasnosti sa javí potreba 40 000,- Kčs investičných prostriedkov na zakúpenie traktora. Týmto by sa situácia na technických službách podstatne vylepšila a zimná údržba by sa prakticky mohla zabezpečiť bez pomoci iných subjektov.

Čistenie mesta

V I. štvrťroku 1976 bola celá činnosť zameraná na pluhovanie ciest, posyp chodníkov a vývoz snehu. Situácia bola mimoriadne náročná a vyžiadala si mimoriadne úsilie pre zvládnutie danej úlohy. V II. štvrťroku v mesiaci apríli bola celá činnosť zameraná na čistenie mesta a prípravu k prvomájovým oslavám. Tento cieľ bol i dosiahnutý a je možné povedať, že situácia na tomto úseku bola celkovo dobrá.

Vývoz odpadkov

Tento úsek v I. štvrťroku spôsobil značné ťažkosti. Tieto pozostávali najmä pre nadmerné množstvo snehu. I napriek tomu vynakladalo sa úsilie ku zvládnutiu situácie. Vcelku je možné povedať, že nedošlo k havarijnej situácii. V mesiaci apríl mala organizácia jedno vozidlo KUKA v generálnej oprave a druhé zaznamenalo vysokú poruchovosť, čo značne ovplyvňovalo odvoz odpadkov. Ale i napriek tomu, až na menšie reklamácie, sa podarilo technickým službám situáciu zvládnuť. Nepriaznivá situácia je v dodávkach KUKA nádob. I napriek potvrdeným objednávkam dodávateľa tieto ne-

plnia. A tento stav má za následok, že nové objednávky na odvoz odpadu za sledované obdobie boli splnené len na 10 percent. Údržba smetiska i za uvedených ťažkostí nepriazne počasia bola zvládnutá a všetok odpad bolo možné uskladniť. Ťažkosti spôsobujú rôzne podniky a organizácie, ktoré odpad skladujú tam, kde im to vyhovuje, a v mnohých prípadoch hatia prevádzku technických služieb. Na základe tejto skutočnosti od 1. mája 1976 organizácia tento priestor uzatvára rampou a odstavuje skládku pre iných. V mesiaci apríli bola položená ďalšia kanalizácia v dĺžke 100 m, čím boli vytvorené ďalšie podmienky pre skládku. Taktiež bol vyčistený vstupný priestor na smetisko. Koncom apríla bol tiež upravený priestor starého smetiska. Ostáva tento zahumusovať a upraviť čelo skládky. Zahumusovanie skládky bude sťažené tým, že nemáme pre tento účel potrebné množstvo humusu.

Parky a sady

V I. štvrťroku 1976 bol na tomto úseku vegetačný klud. Pracovníci boli zadelení na zimnej službe, t.j. odvoze snehu a inom. V apríli sa prikročilo ku kopaniu jám, sadeniu okrasných drevín, čisteniu trávnikov, oprave zariadení a iné. Na tretej etape bloku č. 1 bolo postavené detské ihrisko, vrátane osadenia náradia. K tejto výstavbe došlo len vďaka veľkej aktivite občanov z tohto bloku. Za takýchto okolností (pomoc občanov) by boli technické služby schopné previesť omnoho viac v prospech celku aj v iných prípadoch v meste. V období zimy 1975/1976 bola prevedená v škôlkach Štátnych lesov na Oravskej priehrade príprava a okopanie stromkov pre potrebu mesta. I napriek vynaloženej snahe sa nepodarilo doviesť prichystané dreviny. Veľké množstvá snehu prístup na jednotlivé miesta úplne znemožnilo a rýchly príchod jari a rozmoknutá zem zamedzili prístup motorovým vozidlám. Z uvedeného priestoru bolo dovezené 10 kusov jarabín a zostalo nedovezené 18 kusov duglasiek a čiernej borovice.

Verejné osvetlenie

Na zverenenom úseku sa venovala zvýšená pozornosť prevádzke. Nedošlo k takým veľkým poruchám, aby boli ulice mesta odstavené z prevádzky. Vynakladalo sa veľké úsilie k tomu, aby boli dodržané všetky opatrenia v energetickej špičke. A tento cieľ až na menšie nedostatky technické služby dosiahli. Úsporné opatrenia vyvolávali nespokojnosť obyvateľstva, čo sa prejavovalo vo veľkom množstve došlých reklamácií.

Miestne komunikácie

V prvom štvrtroku 1976 celá činnosť bola zameraná na pluhovanie ciest, vývoz snehu a posyp chodníkov. Situácia len na malé nedostatky bola k prácam priaznivá. V apríli boli prevedené vysprávky komunikácií a chodníkov. V súčasnosti sa žiada na vysprávku pokračovať. Brzdou na tomto úseku je nedostatok obalovej drvy. Na všetkých komunikáciách boli opravené a osadené potrebné dopravné značky.

Doprava

Na úseku nákladnej dopravy sa stav motorových vozidiel nezmenil. Zamestnávanie vozidiel sa zabezpečuje v socialistických organizáciách. Tento úsek je obsadený potrebným množstvom pracovníkov. Plnenie plánu pre tento úsek je dobré. Za sledované obdobie, i napriek nepriaznivému počasiu, nedošlo k žiadnym haváriám motorových vozidiel.

Z ostatnej činnosti

Technické služby zabezpečili pre výzdobu mesta k politickým udalostiam a jubileám všetko potrebné. Mimoriadne úsilie si vyžadovala príprava k prvomájovým oslavám.

Príprave výstavby nového hospodárskeho dvora sa venuje mimoriadna pozornosť. V súčasnosti projekt na dielne a garáže je pripravený, čo dáva predpoklad toho, že bude možná stavba ešte tento rok započatá a otvorená. Taktiež sa venuje mimoriadna pozornosť provizórnej prestavbe do priestoru STS Bysterec. V súčasnosti sú hotové betonárske práce a v máji sa začína už s demontážou súčasnej aj montážou novej haly.

Z verejných schôdzí KSČ v meste

V zmysle pokynov vyšších stranických a štátnych orgánov, ako i vlastného plánu práce, uskutočnilo sa v marci šesť verejných schôdzí KSČ. V diskusii vystúpilo celkom 56 občanov, ktorí vzniesli svoje pripomienky. K diskusným príspevkom sa vyjadrili funkcionári MsNV, prítomní na verejných schôdzach. Diskusné príspevky boli zamerané na riešenie vecných problémov, boli otvorené, kritické, bez zjavných známkov anonymity. Vyznačovali sa stúpajúcim trendom zainteresovanosti obyvateľstva na spoločnom riešení životných a pracovných podmienok v meste. Politicko-organizačné opatrenia, prijaté vedením MsNV pre zabezpečenie úlohy, vyplývajúcej z diskusných príspevkov občanov na verejných schôdzach KSČ:

Staré mesto – Medzihradné:

1. Pri zostavovaní autobusových cestovných poriadkov dbať, aby autobusové spoje na železničnej stanici Dolný Kubín nadväzovali na príchody a odchody vlakov.

2. Na ČSAD prejednať vedenie autobusovej linky na Medzihradné s odchodom z Mokrade po 22. hodine, a tak zabezpečiť prepravu pracujúcich z II. zmeny.

3. Pri sídlisku Banisko zriadiť zastávku ČSAD s tým, aby na nej zastavovali všetky autobusové spoje do RK a naspäť.

4. Zabezpečiť pravidelné čistenie ulice v Medzihradnom cestou Technických služieb MsNV.

5. Od Okresnej správy spojov a telekomunikácií vyžiadať štúdiu o pokrytí okresného mesta a jeho miestnych častí televíznym signálom I. a II. TV programu.

Nový a Starý Bysterec a Beňova Lehota:

1. S riaditeľom OÚNZ prejednať možnosť zriadenia detskej lekárskej poradne na sídlisku Bysterec.

2. S ČSAD Dolný Kubín prejednať možnosť dopravy matiek s deťmi vozíkmi na novú nemocnicu.

3. Navrhnuť spôsob využitia murovaných prístreškov na smeti na sídlisku Bysterec.

Záskalie:

1. Zabezpečiť pravidelné čistenie Záskalickej ulice Technickými službami MsNV.

2. Vyriešiť otázku prístavby požiarna zbrojnice v Záskali.

3. Občiansky výbor v mestskej časti Záskalie písomne informovať o pridelení záhumienok a ich výmery.

Mokrad:

1. Zabezpečiť prevedenie kontroly elektrického vedenia v mestskej časti Mokrad a zistené závady odstrániť.

2. Zabezpečiť prevedenie kontroly miestneho rozhlasu čo o funkcionality. Zistené závady odstrániť.

3. So ZVL n. p. Dolný Kubín prejednať znečisťovanie ciest pri vývoze odpadu zo závodu. Zabezpečiť nápravné opatrenia.

4. Na ČSAD Dolný Kubín prejednať možnosť premávky miestnej dopravy i v dňoch pracovného pokoja.

5. Urýchlene vypracovať projekt na požiarnu zbrojnicu v mestskej časti Mokrad.

Kňažia:

1. Pri lavici cez rieku Orava postaviť autobusovú čakáreň.

2. Previesť úpravu povrchu cesty od hospodárskeho dvora Jednotného roľníckeho družstva.

3. Zrušiť prevádzku kováčskej dielne medzi bývalým Matúškom a činžiakmi.

4. S občianskym výborom mestskej časti Kňažia prejednať opravy bočných ulíc v mestskej časti.

Originálny zápis z mestskej kroniky 1976 spracoval V. Adamec. Text reflektuje dobu, nie názorové presvedčenie redakcie. Ospravedlňujeme sa za prípadné nepresnosti, ktoré mohli vzniknúť pri prepisovaní textu.

FOTOHÁDANKA

Viete, ktorý mestský cintorín je na obrázku?

Odpovede posielajte na adresu sutaz@dolnykubin.sk do **15. 11. 2024**. Vyžrebovaného víhercu odmeníme.

V septembrovom čísle sme zverejnili fotografiu vnútrobloku na Okružnej ulici.

Cenu od nás dostane pani Magdaléna S.

Navštívte novootvorené kaderníctvo

DAYS

- » dámske, pánske a detské strihanie «
- » ostatné kadernícke služby «
- » v dopoludňajších, popoludňajších hodinách aj víkendy «
- » priaznivé ceny «
- » každý piaty strih **50% zľava** «

Prevádzka:

Bytový dom Na Sihoti 1159, Prízemie, Dolný Kubín
f Strihanie Daysy   Kontakt: **0907 299 987**

PREVAŽNE

Réžia: Michal Spišák

NEVÁŽNE

11.11.2024

19:00

Filip Tůma

Vladimír Kobielsky

Andrea Bučko

Dominika Kavaschová

Marián Miezga

Zuzana Šebová

Dolný Kubín

Mestské Kultúrne Stredisko

Hudba: David Bilek

Vstupenky:
 Pevné sedadlo: 25 €   Prístavok: 24 €
 V predaji online na www.msksdk.sk
 alebo v pokladni MsKS

MARIÁN ČEKOVSKÝ BAND

Sláčikové kvarteto

30. 11. 2024

19:00 HOD.

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO DOLNÝ KUBÍN

| DIVADELNÁ SÁLA |
www.msksdk.sk   vstupné 30,-€